

BAYAN YANI

101

AĞUSTOS 2020 / 08 10 TL K.K.T.C:14 TL

ASLA YALNIZ YÜRÜMEYECEKSİN!

ISSN 2146-1384

SIZLANMIYORUZ, KURBAN DA DEĞİLİZ...

"Asla sızlanma. Sızlanmak, bir zalime etrafta bir kurban olduğunı haber verir."
Maya Angelou

Sevgili okur, bu yazıyı öfkeyle, acıyla, söylemek istediklerimi yutkunarak yazdım. Bayan Yanı neredeyse yayın hayatına başladığından bu yana yazıyorum. Kapsamı, hedef kitlesi, yazarları kadın olan ve farkındalık yaratma amacı taşıyan böyle bir yerde yazmanın benim için ayrı bir kıymeti var. Son 2 yıldır yazdığım yazılara şöyle bir baktım da; en çok kadınların öldürülmeleri, kadınlara yönelik şiddet, ayrımcılık, eşitsizlik yazmış durmuşum. Şu gezegende kadınların zarar görmediği tek bir olay yok. İklim değişse ceremesini kadınlar çekiyor. Hem de binlerce yıldır. İyi de, 21. yüzyıldayız yahu, dünya zengin, bilgi yaygın, teknoloji desen, ohooo! zekanın bile yapay olanı üretildi. Üç boyutlu lazer yazıcı ile organ basılan şu dünyada bizim pek muhafazakar; ahlaklı, kutsal aileci memleketinde her gün kadınlar; erkekler tarafından, hem de sevdikleri erkekler tarafından öldürülüyorlar. Kimi zaman bir yastığa baş koymaya yemin ettiği kocası, kimi zaman öz babası, kimi zaman sevdiği erkek ya da bir zamanlar sevip de ayrıldığı erkek tarafından; bunlar olmasa amcası, kardeşi, eniştesi, kayınpederi tarafından 2019 yılında 474 kadın katledilmiş. İçinde olduğumuz yılın yarısında, 100'ün üzerinde kadın öldürüldü. Birine kocası bakımsızın dedi öldürdü. Diğerini evde ekmek yok diye öldürdü kocası. Fatma, ah Fatma(!), talihsiz Fatma, ne acı bir yaşam, ne acı bir ölüm. Kocasının kardeşi tecavüz etti, hakim salıverdi. Kocası tecavüzün cezasını Fatma'ya kesti. Çalışmak istediği için, boşanmak istediği için katledileni, reddettiği için yakılanı, banyo yaptığı için canından olanı, uyurken boğulanı var. Ölen kadınlar genç, anne, evli, bekar... Kendilerine dayatılan yaşamlara ya karşı çıkmışlar ya da kaderlerine razı olmuşlar. Ancak sonları değişmemiş. Ortak yanları, haklı gerekçeleri olan sapına kadar erkekler tarafından yaşamlarına son verilmesi.

Cinayetlerin vahşiliği giderek artıyor. Her cinayette erkekler el yükseltiyorlar. Silahla öldürmek en kolay, dayaktan bayılıp cesedi yakmaya, satırla parçalamaya, evladının gözü önünde boğazını kesmeye kadar vahşetin boyutları ürkütücü. Günlerdir kadınlar sosyal medyada yazıyorlar; anlatıyorlar; ölümü ensesinde hissederek yaşayan yüzlerce kadın var. Her

gün kadın kardeşlerimizin ardından bir salgın gibi yayılan cinayetlerin faillerini lanetliyoruz.

Ters giden bir şeyler var; bu yazıyı yazarken önüme şöyle bir haber düştü. Bir heyet, neyin heyeti belli değil, toplanmış ve diyorlar ki; "...namus cinayetleri toplumu ayakta tutan temel bir değer"miş. Bunca yıldır

akademideyim, pek çok meslekdaşım gibi alanımın perspektifi ile pek çok çalışma yaptım. Literatürü takip ederim, böyle bir tanımlama ile ilk defa karşılaşıyorum... Şimdi düşünelim; ama ne? Bütün olup bitene bakınca bir şeyler olduğu(!) açık. Görünenin ötesinde bir şeyler var.

Hadi daha düz ve sarsıcı olanını söyleyeyim; bu ataerkinin iktidar savaşı. Bu, kadınları dize getirme, boyunduruk altına alma ve susturma yolu.

Bu Bir iktidar Mücadelesi

Hadi daha düz ve sarsıcı olanını söyleyeyim; bu ataerkinin iktidar savaşı. Bu, kadınları dize getirme, boyunduruk altına alma ve susturma yolu. Bu yol yol değil, orası ayrı. Kadınların yaşamlarını normalleştirmeleri bekleniyor. O yüzden namus cinayetleri toplumun değerlerini korur diyorlar. O yüzden İstanbul Sözleşmesi fesh edilsin diyorlar. O yüzden 6284 aileyi parçalayan yasa diyorlar. O yüzden cinayetleri protesto eden kadınları copluyorlar. Birey itaat etmez. İtaat etmeyen, birey olan kadınlar itaat etmeyen bireyler yetiştirirler. Onları çoğaltmanın aracıdır kadınlar. Oysa iktidara söz dinleyen, uysal, hak aramayan, nepotizme susan, şükreden vatan-daşlar lazımdır. Sanıyor musunuz ki, o görsel medya sadece öldürülen kadınların fotoğraflarını boy boy yayınlayıp erkeklerin yüzünü farkına varmadan bulanıklaştırıyor. Mesaj net; "bu kadınlar gibi olursunuz" diyorlar. Ancak uzatmayıp, bu savaşı açanlara bir ufak hatırlatma ile bu yazıyı sonlandıracağım. Türkiye'de kadın hareketi çok badire atlattı. Üstelik öyle böyle değil, kadınlar bu günlere kolay gelmediler. Sızlanmıyoruz, Maya Angelou'nun söylediği gibi, kurban da değiliz. Memleketimizin en örgütlü hareketi; kadın hareketi bunu bilirsiniz. Yanlış bir yol tutturdunuz, yaşam verenlerin yaşamını aldığınızda siz de öölürsünüz...

BAYAN YANI AKTÜEL

Pınar Gültekin

Gülistan Doku eylemine katılan 5 öğrenci yurttan atıldı.

#GülistanDokuNerede

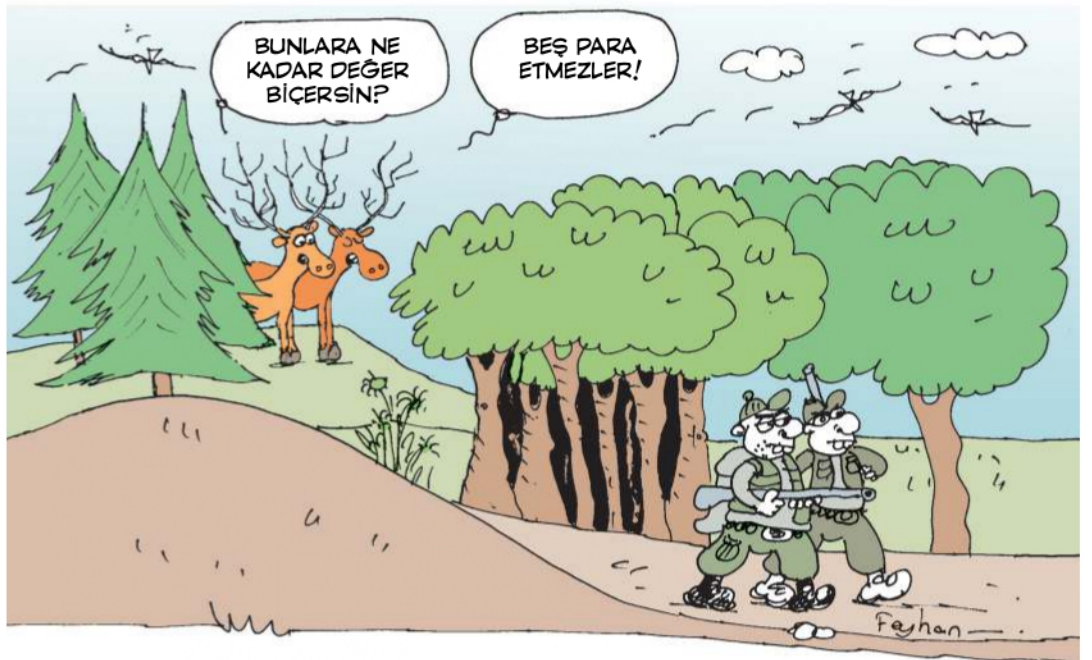
Adalet Ağaoğlu sessiz sedasız aramızdan ayrıldı...

Diyanet de Bilim Kurulu'na alınsın talebi

Eskişehir'de
18 geyik ihale
ile vurulacak...
Biçilen değer
513 bin lira...

Ezgi'nin Cinnet Kutusu

Ezgi Aksoy

- Kadınları öldürüyorlar. Nokta. Bu ülkede kadınları sistematik olarak öldürüyorlar. Erkekler öldürüyorlar. Nokta. Bu bir kadın katliamı. Bu bir kadın düşmanlığı pratiği. Nokta. Bu katliam tüm kadınlar pasifize edilinceye ve ellerinden tüm hakları alınincaya kadar durmayacak. Nokta.
- Kadından cumhuriyeti çıkarırsan, elde erkeğin kulu, kölesi, gölgesi kadın kalır. Nokta.

- **Pınar Gültekin** bir varile sığmaz. Biz onu hafızamızın ve mücadelemizin en çiçekli yerine yazacağız. Kadınlar kadınları unutmayacak.
- Türkiye'nin insan hakları geçmişine şöyle bir bakın. Nerede kazanılmış bir zafer, elde edilmiş bir hak, yürütülmüş bir mücadele varsa, orada kadınlar vardır. Kadınlar vardır! Bu ülkeden kadınların varlığını alırsanız geriye koca bir çöl kalır. Şuanda olmakta olan kadın katliamı sadece kadınları değil, bu ülkenin kimliğini de katlediyor. Bilin bunu!
- Ne zaman bir kadın öldürülse, sosyal medyada sesini duyurmaya çalışan başka şiddet mağduru kadınlar görüyoruz. Her kapıyı çalmış, her şeyi denemiş kadınlar. Devletin korumaktan imtina ettiği, sırt çevirdiği, yüzüstü bıraktığı kadınlar... Kadın katliamı çok gerçek, çok burada, çok içimizde. Devletin edilgenliğinde harlanan bir yangın bu. Görün bunu!
- Kadın katliamını protesto eden kadınlar, yaka paça gözaltına alındılar. Yerlerde sürüklediler, darp edildiler, hırpalandılar. Kadınlar öldürülüyor dedikleri için. Bu işte

devletin kusuru var dedikleri için. Yazın bunu!

- Şöyle yazacaklar tarih kitaplarında ileride: **Önce kadınları öldürdüler.**
- Ve şöyle yazacaklar: **Bazı insanlar her şeyin farkındaydı, ama hiçbir şey yapmadılar.**

- **Ozan Güven**'in reklam filmlerini geri çeken **ING Bank**'a teşekkür ederim. Söyleyeceklerim bu kadar.
- Şiddet uygulayan, taciz eden, takip eden, musallat olan, darp eden ve de nihayetinde cinayet işleyen erkeklerle ilgili her zaman bir bahane vardır. Ama onun öfke kontrolü problemi vardı derler, çok kıskançtı derler, narsisistik kişilik bozukluğu vardı, takıntılıydı, işsizdi, sinirleri bozuktu derler... Erkeklerin hafifletici sebepleri, kadınların hayatlarından büyüktür. Duyun bunu!
- Eğer bir erkek, bir kadını öldürdüğünde yüksek ihtimalle ceza almadan kurtulacağını biliyorsa, o zaman cinayet fevri değil politiktir. Bilin bunu!
- "Kadın bize emanettir, kadınlar melektir çiçektir böcektir, kadına el kalkmaz" erkekleri var. Mantar gibi bitiyorlar her cinayetten sonra. Kadınlar sizin süs bitkiniz değil, siz de bu dünyanın sahibi değilsiniz. Kafanıza sokun bunu!
- **İstanbul Sözleşmesine** de karşı çıkılıyor; iptal edilmek isteniyor. Hayretler içerisindeyim. Nefesim kesiliyor. Gerçek anlamda boğuluyorum. Hiçbir toplumun birbiri ardına böylesine – *bu tabiri de hiç sevmem ama buraya cık oturacak* – **gerici** uygulamaları bu kadar kolaylıkla sindirebileceğini tahmin etmezdim. Temel insan hakları zaten insanlık belli bir aşama yaptığı için bugün yürürlükte. Bu hakların politika-

cılar tarafından bir karar ve bir imza ile yok edilebileceğinin düşünülmesi korkunç. Bu gün eşit bir birey, bir vatandaşsınız; ertesi güne yarım vatandaş olarak uyanıyorsunuz. Popülizm politikalarının demokrasi adı altında yarattığı enkazı kim kaldıracak bu gezegenden, keşke görebilecek olsaydık.

- 68 kuşağı neredeyse sadece müzik yapıp müzik dinleyerek, sevişerek ve severek dünyayı değiştiriyordu. Nereyse! Şu dünyadaki en büyük devrim, tüm baskılara ve zorlamalara rağmen kendin olabilmektir. İşte bu yüzden kadınlar doğuştan devrimcidir.
- **Doğu Perinçek**, "İstanbul Sözleşmesi ile emperyalist ülkelerde çürüyen ne varsa bize dayatılıyor" demiş. Bir süredir Doğu Perinçek esprisi falan bu köşeye taşımak istemiyordum ama artık bîsus istersen be Doğu! Gerçekten, sus artık sus!
- Sosya medya yasası mecliste. Adım adım bireysel hak ve özgürlüklerimiz elimizden alınıyor. Yetişkin birer birey olarak parası neyse verip izlemek istediğiniz platformlarda bile ne izlediğinize karı-

şıyorlar. Hoşlanmıyorsanız, e izlemeyin?

- Sakarya'da engelli kediyi silahla öldürmüşler. Köpeği öldüremeden alınan şahıs, bırakılır bırakılmaz gidip köpeği öldürmüş. Bir başkası zalıncılık bir yavru köpeğe tecavüz etmiş. Biz bu kadar caniyi gerçekten içimizde mi barındırıyormuşuz?
- Derhal hayvan hakları yasası istiyoruz. Türcü hiyerarşinizi de, patriarkanız kadar istemiyoruz kardeşim.
- **Milli Eğitim Bakanı** mevsimlik işçi çocukları ziyaret edip twitter'da foto paylaşmış. Bir de diyor ki, müdürler diyor; tarlalara gelin de çocuklara kitap verin diyor. He verin verin. Çocuklar o kitapları üst üste koyup erişemedikleri dallara uzanırlar.

- **Diyanet**, "Kocanız vurmaya kalkarsa yemekten sonra çayın yanında uygun dille nedenini sorun." buyurmuş. Diyanetin toplumsal konularda zırt pırt fikir beyan etmesi olayını napıcaz ya?
- Din İşleri Yüksek Kurulu da, "Nişan döneminde flört etmekten, el ele tutuşmaktan uzak durmak gerekiyor" demiş. Göz göze gelmeler 30 saniye ile kısıtlı, yanağa konur olacak buselerin 3 sani-

yeyi geçmemesi gerekiyor. Evlenmeden önce Türkan Şoray kuralları geçerli. Çünkü imzayı basana kadar sizin cinselliğiniz devlete ait belli ki.

● **Şile Belediyesi, İBB** tarafından verilen banklardaki İstanbul Büyükşehir Belediyesi yazılarını söküp kendi ismini yazmış. Evlat acısı gibi oturdu içinize ha. Kaybettiniz işte.

● **Ayasofya'nın** blöf olduğunu düşünmüştüm, geçen ay şakalaştım eğlendim hatta ahohahoha diye. Güldük, eğlendik, şakalaştık, şimdi "ben gülüyor muyum?" evresine geldik belli ki.

● Bu vesileyle ülkemizde Ayasofya'nın aslen cami olarak inşa edildiğini düşünenler olduğunu da görmüş olduk. Vay be...

● Merak edenler için söyleyeyim, bu Ayasofya meselesinde ben, gündem değiştirmek için yapıyorlar cenahında değilim. Baya da ideolojik bir hadisedir gözümde.

● **Berat Albayrak**'ın Kanal İstanbul güzergâhında aldığı tarla vasfındaki arazi proje, uygulama imar planlarıyla "konut ve ticaret alanı" olmuş. Bu gündemde kaynadı gitti. Gündemi unutmayalım, takip edelim, aman kaçırmayalım falan tabi de, biz de insanız be kardeşim. El insaf!

● **Kamilet Vadisi**'ne 3'üncü HES projesi kabul edilmiş. Yapın yapın. Yangından mal

kaçırıcasına, son bi gayretle kalan yerleri de bitirin. Fabrika ayarlarına döndürmeye yeminiz var zira.

● Diyanet'e devredilen **Bomonti Bira Fabrikası**'nın binaları süren davalara rağmen yıkılıyor. Bir bir gidiyor elden cumhuriyet. Binalarıyla, kapatılan fabrikalarıyla, değerleriyle, öldürülen kadınlarıyla, hiç edilen insan haklarıyla, müzeleriyle, gelenekleriyle... İnsan oturur da bir binanın yıkılışına saatlerce ağlar mı? Ağlanıyormuş meğer...

● Belki de yıkılan sadece bir bina olmadığındandır.

● **Londra**'da yüzlerce maske ve aşı karşıtı sokaklara çıkıp "Maske zorunluluğu insan hakları ihlali" diyerek eylem yapmış. Yaw he he!

● **Sudan**'da kadın sünneti kaldırıldı, seyahat etme özgürlüğü hakkı kazanıldı, LGBT bireylere kırbaç ve idam cezası kaldırıldı, alkol tüketimi yasallaştı. Bunların hepsi **El Beşir**'den sonra oldu. Sudan şimdi El Beşir'in 30 yılda ülkede yarattığı sosyal erozyonla mücadele etmekle mükellef. Çünkü bir tiranı devirmek meselesinin ancak yüzde 40'ı olabilir. Asıl iş, tahribatı yok etmektir.

● Küçüklüğümden şöyle bir sahne aklımda. Bir bayram ya da yılbaşı olsa gerek. Dedem, annanem, annemler, teyzem

falan toplanmış televizyon izliyoruz.

Huysuz çıkıyor. Galiba Huysuz'u ilk görüşüm. Galiba değil, ilk görüşüm. Dans ediyor, şarkı söylüyor, şakalar yapıyor... Haliyle şakaların bir kısmı müstehcen. Ama son derece zekice ve dozunda kurgulanmış. Hatta bir kısım şakaları anlayamıyorum bile. Biraz da şok oluyorum. Dönüp aileme bakıyorum. Herkes keyiften dört köşe, kahkaha üstüne kahkaha atılıyor, kadehler şerefe yapılmak üzere kaldırılıp indiriliyor. Sanıyorum o zaman aklıma kazınıyor müstehcenliğin ayıp ya da çekinilecek bir şey olmadığı. Hiç tahmin etmediğimiz şeyler kodluyor hayat görüşümüzü aslında. Çok sonraları fark ediyoruz bunu. Hey gidi Virjin... Sana ne çok şey borçluyuz. Huzur içinde yat... Biz seni çok sevdi. Eski Türkiye'nin güzel değeri...

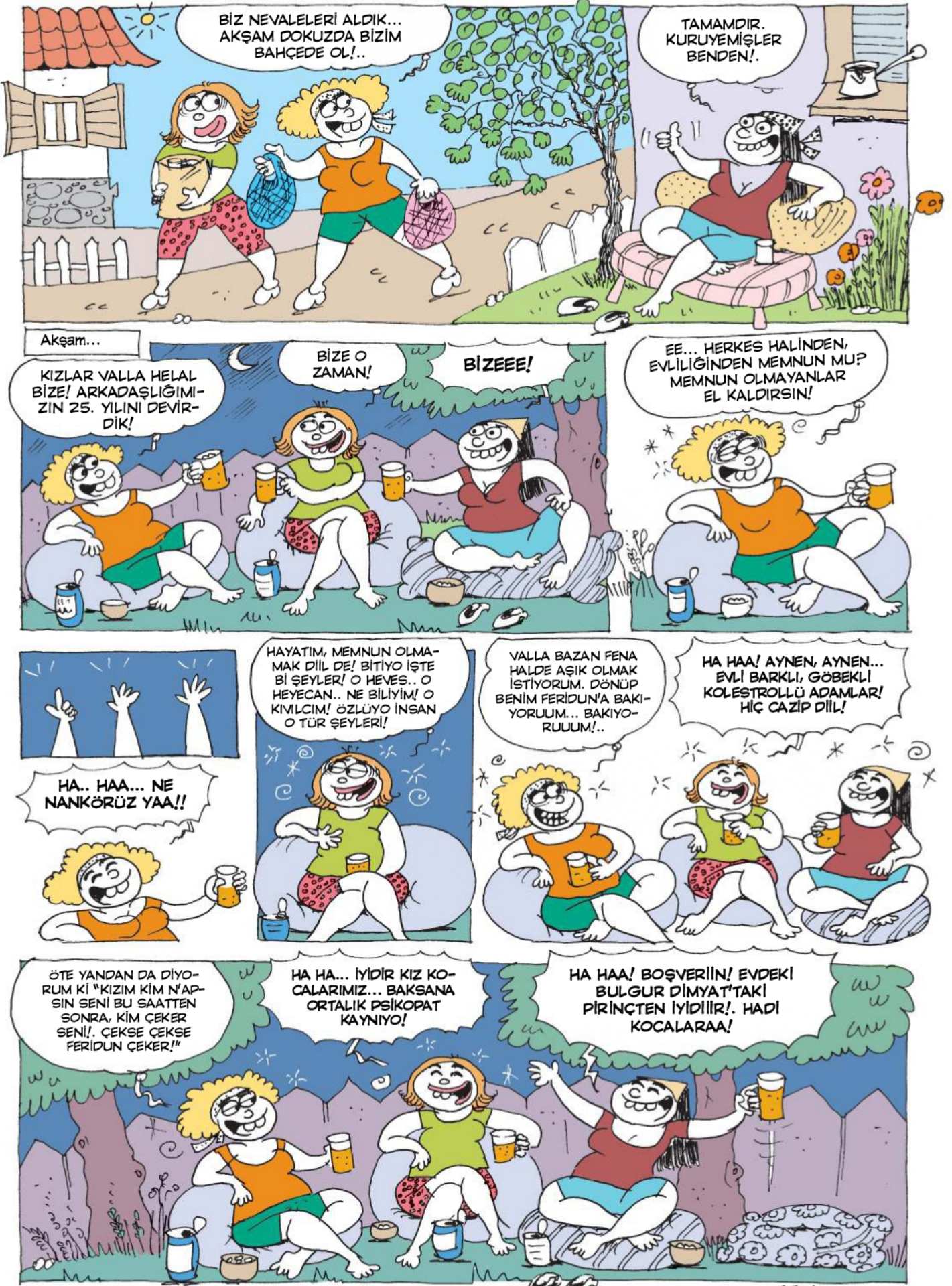
KÖTÜ KIZ

Ramize Erer

Kızlar Partisi

Feyhan Güver

ÇANI ÇALAN MİNAREYİ UYDURUR

Katina Karanikola

Azınlık haklarına önem veren (!), azınlık vakıf yasasını çıkaran Erdoğan hükümeti Nikea (İznik) ve Trabzon'dan sonra Bizans'tan kalan son müze Agia Sofia'yı, egemenlik hakkını kullanarak, bir kez daha fetretti, Maşallah seriyi tamamladı. Ohhhh ne rahatladık! Artık sırtımız yere gelmez zira tek derdimiz kilisede veya tarih profesörü(!) Ebubekir Sofuoğlu'nun deyişle genelevde namaz kılmaktır. Geçen yıl aynı müzenin cami yapılmasını reddeden Erdoğan İstanbul'da ki camilerin dolmadığını eleştirip yurt dışında ki camiler ne olacak diye hayıflanıyordu. Bir yıl içinde İstanbul'da ki camiler buharlaştı zaar. Namaz kılacak yer bulamayan (!) müminler artık namazlarını, Hristiyanlığın simgesi olan İsa Peygamberin ve Meryem Ana ikonaları altında diz çökerek kılacak. Umarım burada kılınacak namazın etkisiyle "Kutsal Bilge" Aziz'e'nin bilgeliği azıcık ucundan dokunur İn-

şallah. Ulkede bunca cami varken Agia Sofia kiliseleri bir Müslüman için neden bu kadar önemli gerçekten anlayamıyorum. Başkasının kutsalına göz diken zihniyetlerin coşkularını, çılgınca kutlamalarını karşı kıyılardan Sakız adasında ağzım açık izliyorum. Neye seviniyorlar, neyle övünüyorlarsa? Görende ekonomi düzeldi, dış borç kapandı, dev fabrikalar kuruldu, işsizlik son buldu, maaşlar arttı, Agia Sofia müslüman oldu sanacak. Eyyy cahiller ordusu! Sizden olmayanlara saygıyı bünyeniz kaldırmıyor Maşallah. Büyük bir pişkinlikle adı Agia Sofia olan ibadethaneye cami diyebiliyorsunuz. Gururla taşınan "O" parmakta ki yüzük Göktürklerin değil Bizans mimarisinin eseri. Atalarınızdan miras diye övündüğünüz Agia Sofia adı hangi halkın lisani diye bir düşünün hele... Atalarınızdan miras kilise ise aslınızı biliyor musunuz? Yoksa kimlik arayışında mısınız? Ne zaman uyanacaksınız? Müzenin ülkeye faydası vardı. Turist gelirinden gelen kaybi namazla mı, yurt içi turlarıyla mı kapatacaksınız? İki minareyle ne değişti? Aya Sofya'ya minareler dikseniz de, ezan okunsanız da ikonaları fayansla kapatsanız da Bizanslıların yaptığı gerçeğini değiştirmez, aslı kilise olarak

hep kalacak. Yarın Avrupa'da ki camiler kiliseye dönüştürülürse "nasıl yaparlar" diye naralar atmayın.

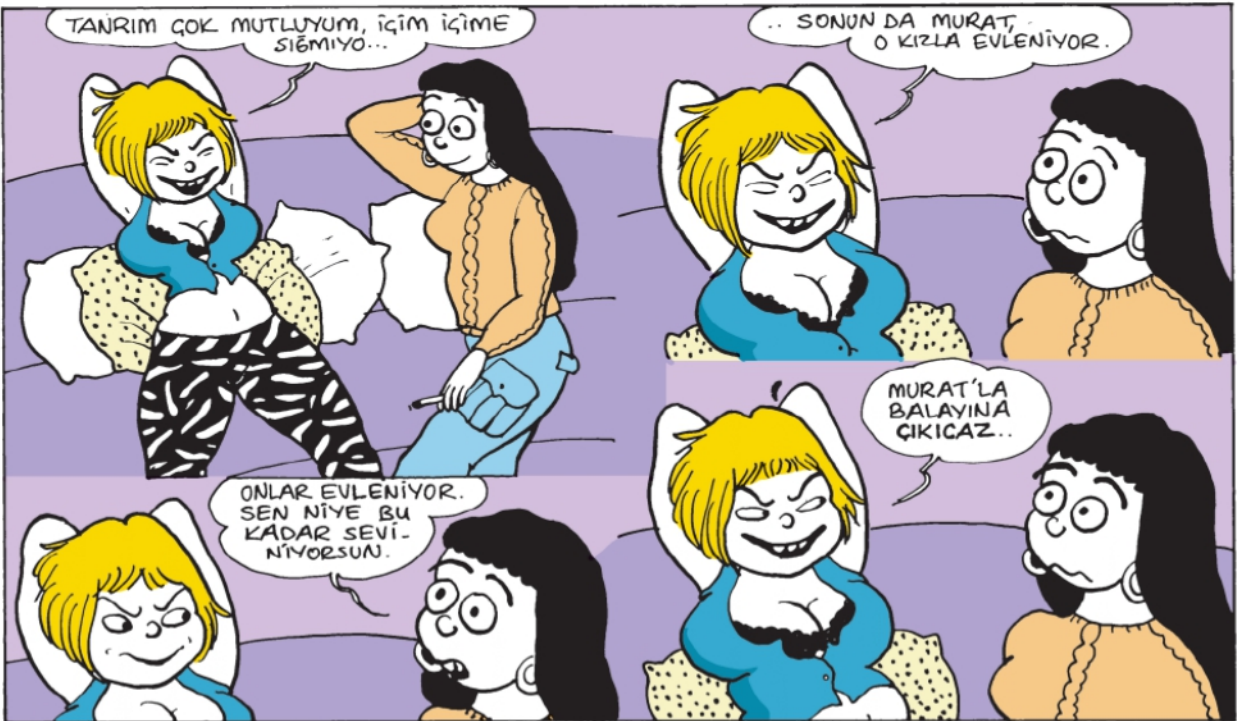
Azizenin kutsal bilgeliğimidir fanatik bir grubu çatısı altında toplayan, peşinden sürükleyen? 2011 yılında Hristiyanlık açısından oldukça önemli bir kilise olan Nikea Aya Sofya'da camiye dönüştürerek bir çağ geriye adım atılmıştır. Bu kilisede 787 yılında, İmparatoriçe Eirini'nin önderliğinde, yedinci konsül toplanmış Hristiyanlar için kanun sayılan maddeleri kararlaştırmışlar. Her yıl binlerce Hristiyan bu kiliseyi ziyaret ederek hac görevlerini yerine getiriyordu. Hristiyanlık ve İznik esnafı için bu kadar önemli olan bu yapıyı müze iken camiye dönüştürenlerin başı göğe ermiştir İnşallah. İznik Aya Sofia kadar önemli olmasa da bin iki yüzlü yıllarda Trabzon İmparatorluğu krallarından Manuel Komninos tarafından inşa edilen Agia Sofia akıllara düştü. 2013 yılında camiye çevrildi. Kala kala İstanbul Agia Sofia kalmıştı Tayyip İmparatorluğu kılıç hakkı diyerek ona da fethetti. 21. yüzyılda kılıç hakkı neyse? Orta çağa hoş geldiniz.

Tüm adalarda olduğu gibi Sakız adasında da Osmanlı izleri çok belirgin. Camileri çeşmeleri, Osmanlı mezarlıkları koruma altında tek taşına dokunulmamış. İki yıl önce başlayan Bayraklı camisinin tadilatı bitti. Hiçbir yerine hac konmadı, çan kulesi yapılmadı, papaz atanmadı, camide ayin yapma gibi bir düşünceleri yok. Kültür farkı mı desem? İşte medeniyet mi desem?

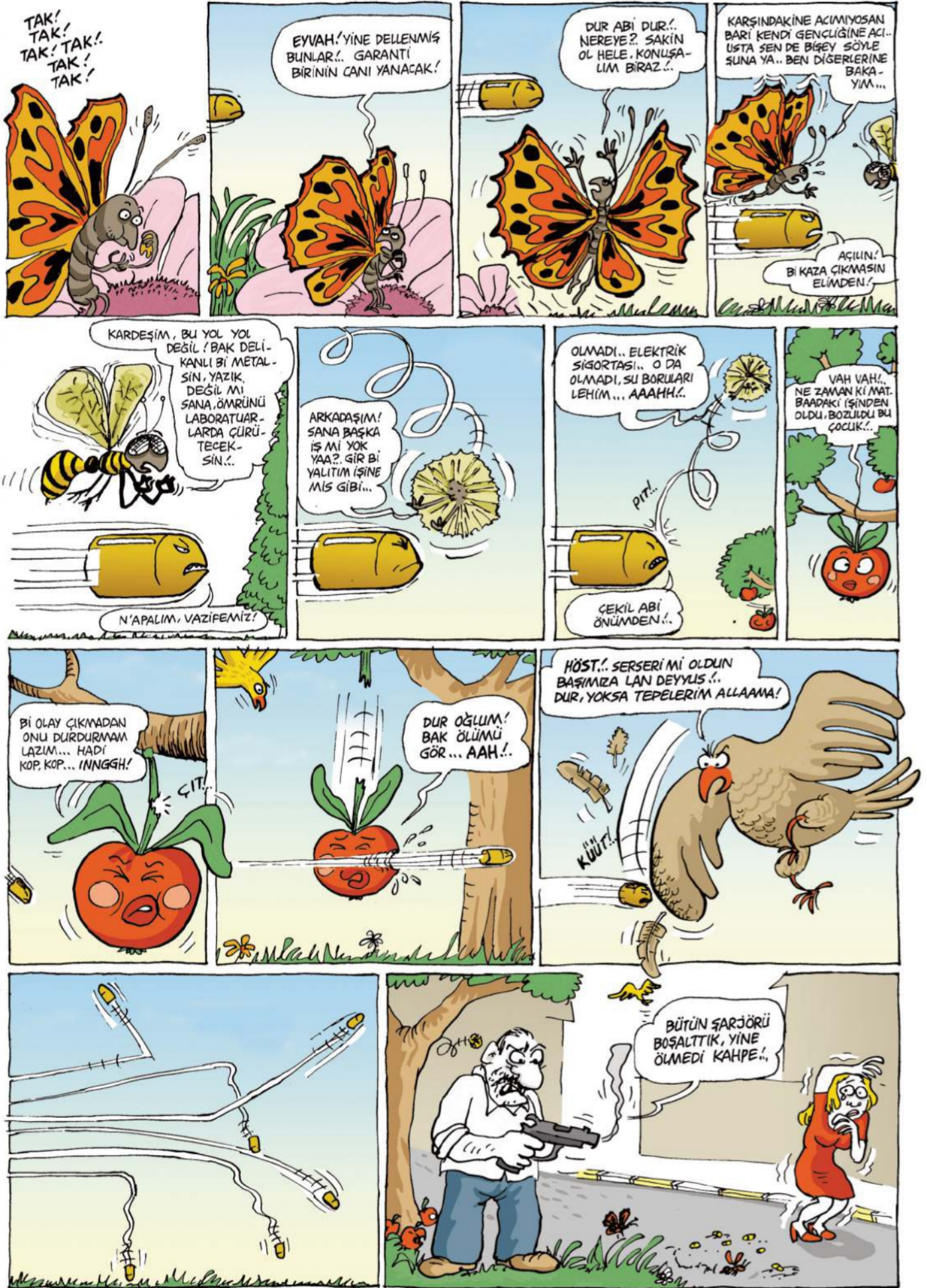
KÖTÜ KIZ

Ramize Erer

KELEBEK ETKİSİ

GÜNAY BAK

PANDEMANYAK

Berna Pak

Korkunç regl ağrıları içindeydi. Hep böyle geçirdi onun periyotları.

Ay yok periyot çok havalı, böyle dememeli.

Artık pandemi dolayısıyla kırsala yerleşmişlerdi. Regl için adet, periyot için dönem demeliydi belki de.

Hatta eve gelen yardımcı kadına boş bulunup kirlendim demişti.

Dil de mi değişiyor kırsala yerleşince? Ya da karşındakine göre mi şekilleniyor insanın dili? Kirlenmek ne ya?

Son yıllarda artan feminist bakış açısına nasıl da yakışmadı diye düşündü. Şimdilik sosyal medyada hashtag seviyesindeydi feministliği ama olsun şu pandemi bitsin sahalarla atıcam kendimi diyerek sokaklara çıkmaya büyük bir özlem duydu.

Şehirde yaşarken büyük bir şirketin yöneticilerinden biriydi. Kocasını da bir bankada çalışıyordu.

Birbirlerini akşamdan akşama görürler, yemek yiyip, netfiliks izleyip yatağa yatarlardı.

Çocuğu evdeki Nepalli kadın büyüttü.

Kızı 3. sınıfa geçmişti. Onu da akşamdan akşama görür, azıcık ödevlerine bakarlar, birlikte kaliteli zaman geçirirlerdi.

Nepalli kadın izin alıp memleketine gittiğinde yakalandılar pandemi illetine.

Zaten hastalık yüzünden istemiyordu dönmelerini. Bir anda kendilerini evde buldular. Okul, işyeri her şey online olmuştu.

Aniden karar verdiler Bodrum'daki eve gitmeye. Henüz seyahat yasağı gelmeden yüklediler her şeyi arabaya, güneye göç başladı.

Çok korkuyordu hastalıktan.

Hemen şehirden kaçmak, bahçe içerisindeki evine kavuşmak istiyordu.

Çok değerli ekşi mayası kucağında.

Birkaç ay kalıp döneriz diye düşünürken bu hastalığın daha 2 yıl süreceği konuşulur oldu.

Yine aniden karar verildi Bodrum'a yerleşmeye.

Birkan (kocasını) zaten evden çalışıyordu, bu süreç bitince gider gelirdi İstanbul'a.

İlk aylar şahane geçti. Ekşi mayasını besliyor, ekmekler yapıyor, yoga eğitmenliği sertifikasını online alabiliyordu.

Bahçeye köyden bulduğu atalık tohumlardan sebze dikmiş, küçük kızına organik ürünler yedirmenin mutluluğunu yaşıyordu.

Dikmiş de dikmeye başlamıştı. Kendine instagram sayfası açmış, ürettiklerini oradan satıyordu.

Seyahat yasakları kaldırılınca yazlıkçılar gelir olmuştu köye.

Allah hepsini kahretmesindi...

Hastalık taşıyacaklar köyümüze diye düşündü. Sosyal medyasından uzun yazılar döşendi hadlerini bildirdi.

Maskesiz markete giren kadını ilk defa görüyordu. Ne işi vardı buralarda, otursundu herkes evinde.

Elinde olsa kovardı hepsini.

Eve gidip ekşi mayasını besledi, biraz yoga, meditasyon yaptı, yok kendine gelemiyordu bir türlü.

İlet hastalık öfkesini besliyordu insanlara karşı.

Kocasının evde oluşu, sürekli telefona bakışı, hanım bi çay koy da içelim tavırları, akşama ne yeriz soruları iyice dellendiriyordu artık onu. Birkan'ı bir kaşık suda boğabiliirdi. Regl yüzünden adet krizlerimdir diye düşündü. Zor geçiyordu bu günler. Kendini çılgınlar gibi şekere karbonhidrata boğmuş 42 beden olmuştu. 34 beden döpiyeslerini özledi. İçinde kendini beğenen hallerini, topuklarını vura vura koridorlarda yürüyüşünü, parfümünün o geçtikten sonra havada asılı kalışını, iz bırakmayı özledi.

Burada bütün gün ayağında terlikler, ayakları bakımsızdı. Yüzüne makyaj bile yapmıyordu. Şalvarın lastiği gerildikçe karnında, patlayacak gibi oldu.

Twitter'a baktı gencecik bir kız yine canice öldürülmüştü. Öfkeden deliye döndü. Instagram sayfasından paylaşım yaptı yeter kadınlar ölmesin hashtagleriyle. Ardından yeni diktığı şalvarları paylaştı.

Regl ağrısı artık iyice delirtiyordu onu. Kusmaya başladı. Evdeki kadın "abla korona morona olmayasın sen?" diyince, gözü döndü. Kadını evden kovdu, sensin kovid diye kapıyı yüzüne kapattı.

Mayaladığı ekmek kabardıkça iç sıkıntısı daha da şişti. Ekmek gibi şişti.

Kocasıyla kık kık köy hayatı, çocuğunun bitmek tükenmek bitmeyen istekleri yüzünden delirmek üzereydi.

Sabah yepyeni bir hayata başlayacağım dedi kendi kendine.

İlk iş ekşi mayayı çöpe attı.

Çamaşır suyunu kocasının eline tutuşturdu.

Çocuğun eline süpürgeyi verdi.

Kahvaltı için domates dilimlerden bir dilim ekşi mayalı ekmeğin hayalini kurdu.

Tehlikeli İlişkiler

Ramize Erer

GÖMÜN BENİ BALKONLARA

- Ayıptır sorması, aşk hayatınızda bir tatsızlık mı var anne? Babam niye klimanın kumandasıyla yatıyo? Yatarken niye yanında götürüyo kumandayı?

- **Deli deli konuşma Sıdika. Baban kendisi yattıktan sonra lüzumsuz yere cereyan harcamayalım diyerekten, çok cereyan yakan cihazları kapatıp kumandalarını yanında götürüyo. Naapsın adam, bi emekli maaşıyla anca on dakika klima açılabilio esasen. O da haklı.**

- Ha anladım. Benim de fişimi çekmesi mümkün olabiliyo mu acaba? Ben aşırı sıcaklar nedeniyle acı çekiyorum da artık. Küresel ısınma canıma tak etti.

- **O mümkün olmuyo işte yavrum, yıllardır deniyoruz biz, çeneni devre dışı bırakıp seni kapatma konusunda bi türlü başarılı olamadık.**

- Hüyf... Lan patlıycam resmen ha... Kendimi dondurtmak istiyorum. Çok sıcak kız anne yaa! Esasen var ya, bu sıcakta ya morg bekçisi olucaksın ya da Eskimo ev kızı...

- **Hay dilin donsun... Vıdı vıdı vıdı...**

Gece vakti morg felan deme insana, manyak manyak... İçim ürperdi kız... Uykum kaçacak şimdi...

- Bu sıcakta uyunuyo da sanki... Dün bi ara yarım saat kadar içim geçmiş. Rüyamda Titanik'e atlamışım, serin serin buzdağına çarpmaya gidiyodum...

- **Hayırdır inşallah, rüyada Titanik görme ne ola ki...**

- Ferahlık derler... Transatlantik görmek ferahlık olarak yorumlanır da, buzdağı görmek bir nedir bilemiycem şimdi... Sen de yemişin kafayı anne hee... Oturmuş benle rüyada Titanik Transatlantığı'ni görme hayır mıdır konulu geyik çevirio...

- **Ne kız, rüya bu... Her şey görülür... Ben genç kızken bi kere Zeplin gördüm rüyamda... Şööle kocaman balon gibi bişey... Kalktım annaanene sordum, "kötü haber derler" dedi... Hakikat devrini gün büyük dayım minare şerefesine çinko çakarken aşşa düştü... İçime doğmuş demek ki...**

- Cep denizaltısı gördün mü hiç anne kız?.. Kısmet derler...

- **Hemen dalga geç anneyle bok karı... Yiycen şimdi kafana terliği...**

- Kadına bak yaa... Şu sıcakta, sırf gerektiği zaman benim

kafama atabilmek için terlik giyio... Silah gibi takıyo onları ayaana, şööle şööle topuklu... Terlikli ilah... Çıkar o terlikleri de ayaan rahatlasın... Atçak bişey istiyosun elinde bumerangla dolaş... Hem geri döner... Bumerang dedim de aklıma geldi... Rüyada bumerang görmek hayırdır... Gurbetten biri gelecek demektir... Dönüyo yani... Çaktın?

- **Çakıcam şimdi seni yerlere, yolucam o saçını başını cadaloz... Ne lan morglar, Eskimolar, Titanikler, bumer... Şeyler... Jet denizaltıları... Adam gibi bir laf çıkmaz şu deli karının ağzından...**

- İstiyorum da susamıyorum aslında. Ağzım benim değilmiş gibi kız anne... Acaba haberim olmadan Katarlılara filan mı sattılar, ehehe...

- **Kız sus bak fena olacak... Evlat katili mi edicen sen beni cadaloz?**

- Sen bilirsin... İster evlat katili olursun, istersen bu sıcakta kaynaklanan gereksiz konuşmalarına sabır gösterir, hayırlısıyla ilerde anneanne, hacine filan gibi hoş bi ünvana kavuşursun... Evlat katili, İdamlık Safiye, Deli Safiye... Cık... Bun-

lar kulağa hoş gelmiyo... Yine de sen bilirsin... Zeplinci Safiye...

- **Kız sus bak, atarım kendimi şu balkondan aşşa... Sen de hayatının sonuna kadar "Hayırsız evlat" damgasıyla yaşarsın...**

- O balkona hayatta çıkamazsın, babam öldürür seni... Zira karşı balkonda fanilalı ve şortlu herifler var... Adam ayak parmaklarını balkonun demirine geçirmiş ööle gökyüzüne bakıyo... Ben ise namuslu bir ev kızı statüsünde bulunduğum için, balkona çıkamıyorum... Dolayısıyla sıcaktan beynim ütü gibi oluyo ve saçmalıyorum... Ya atletli heriflerin önüne, balkona çıkarak "orospu" olucam, babam evlat katili olucak, ya da sıcaktan oynatıp bööle konuşmaya devam edicem, sen evlat katili olucaksın... Susmak istiyorum fakat olmuyo... Ben sütyenle balkona çıksam o herifler utanıp içeri kaçır mı acaba? Belki de birazdan TV'de naklen maç vardır o zaman bu heriflerin alayı balkonu terk eder, balkonlar karılara kalır... Karşı cinsin de balkona ihtiyacı var, fakat cemiyetimiz bööle şeylere hazır diil... Suscam anne söz bak, valla elimde diil... Çok sıcak... Ben komaya girdim heralde sayıklıyorumdur belki... Susmak istiyorum ama susamı... Lan... Suscam... Susu...

OYNA DA OYNA
KAFANA GÖRE OYNA,
OYNA DA OYNA YAKI-
ŞIR SANA!

BACIM NE İÇİYOSAN BANA
DA VERSENE SEN! SENDEKİ
NEŞE BENDE OLSA UÇUR-
MUŞTUM İNGİLTERE'Yİ!

SAHİ BU ADA NEY
LİLİBETH? NERDEYİZ
BİZ ŞİMDİ?

EE ŞAANEYİMİŞ! TÜRKİYE'DE BEKÇİLER
YALNIZ VE BEKAR KADINLARIN EVLERİNİ
GÖZETLEYEBİLECEKİMİŞ! YANI KENDİ
EVİMDE DONUMLA BİLE GEZEMİCEM
ALBERT'LA EVLENMEZSEM!

BERMUDA ŞEYTAN ÜÇGENİNİN ÇAPRAZINDAYIZ!
KADINLAR ADASI BURASI. SIGINMA HAKKI
TALEP EDEN KADINLARA TAHSİS ETMİŞ BA-
BAM ZAMANINDA! HER YIL BELLİ SAYIDA
KADIN KABUL EDİYORUZ! FİLİP BİLE
BİLMİYOR GÜVENLİK
AÇISINDAN!

ÇIK ÇIK ÇIK İYİCE DEL-
LENDİLER ANAM! HADI
ÇIKALIM!. BALIKÇI DA VAR
BALIK YİYELİM!

EX'TEN TANELER

PAPARAZZİYE

❖ Oysaki biz, virüs bulaşacak ve Covid-19'dan öleceğiz sandık. Yeni normalleşmede yine EX'ler bulaştı şiddetten, tacizden, tecavüzden öldük.

❖ Evimden 400km.ötede bir yerlerde, babamı götürdüğüm hastane yolunda maskeli, şapkalı bir kadını EX görüncüye benzettim. Ve ola ki o sanılan da beni tanırsa diye kendi ağzım, burnum, çenemdeki maskeyi hızla gözlerimden alıma kadar çektim. Maskeli olmak bütün bulaşlardan korur insanı.

❖ Birçok şeye, mesela EX'ler tarafından kadına yapılan şiddete her gün turkuaz bir tablo yayınlansa, inanın tüm dünyada koronayı geçen vaka sayısı.

❖ EX'lerden şiddet gördük, belli etmemek için mutluluk maskesi takındık. Korona gördük korunmak için Virüs maskesi takınamadık.

❖ Hiç de tedbirlerle yok etmeye çabalamadan Covid ile yaşamaya da alıştık. Depremle yaşamayı öğrenmek gibi ve daima EX şiddet pandemisiyle yaşamaya çabalamak gibi.

❖ Koronalarından uzak bir ilişki yaşamak hayalin nerede Acaba?

Raziye İçoğlu

Sabitlenmiş Gün-Demlik, KORONA VAKA...

❖ Brezilya'da 65 yaş üstü Astronot kıyafeti ile virüsten korumak isteyen çifte ilgi daha çok. Öyle ki, fotoğraf çektiyenler, etrafında dolaşanlar virüs bulaştıracak bu defa da.

❖ "Bizim oralarda düğünler o biçim başladı" dedi Denizli'den gelen komşu. "Kalkın düğün halayına, virüslenmemeyi mi geldiniz ayol?" dercesine, öylesine halay virüsünün gelişine davet edercesine.

❖ Pandemi sürecince kepenkleri kapalı, iş yapamayan, para kazanamayan Bayan Kuaförü dedi ki, "oğlumu evlendirirken ekmek yapmayı bilen gelin alacağım. Hanım ekmek yapamadı, tam biraz yapmayı öğrenir gibi oldu, ama Koronada eve kapanmalar bitti".

❖ Esasen, Normalleşmek de bir ibadettir.

❖ Askere gitmek değil uğurlamak yasak, evlenmek değil düğün yasak, kurban değil, sopasız pazarlık tokalaşması yasak

❖ 'Tedbirsiz

normalleşme nedeniyle vakalar çoğaldı' diyor Tv. Haber. 'Normalleşiyoruz' derken 'tedbirli' demeyi söylemedikleri için tedbir almadı insanlar. Tedbirli olmayı düşüneceklerini düşünmek yanlış mı oldu Acaba?

❖ Büyükler söyledi olmadı, çocuklara söyletiyorlar. Kamu spotu çocuklar diyor ki: "Ellerimizi yıkayalım, maskemizi takalım, mesafemizi koruyalım." Yani ki bebeler anladı siz anlamadınız.

❖ Sahillerde çekirdek çitlemenin cezası 61 bin tl. haberini çekirdek çitleyerek yüce

divanımda izledim. Sonra da dökülen kabukları süpürdüm yaksızca.

❖ Her günahda ibadetten kaçın, Ayasofya'yı ibadete açın.

❖ "Maskeyi takayım da ceza yemeyeyim" maskesi. Virüs bunun neresinde Acaba?

❖ Burun teli olmayan tıbbi Maskenin pilillerinin aşağı doğru bakacak şekilde takılması lâzım ki, uzun burunlar mandalla sıkılmış gibi acımasın, pile içine yerleşsin.

❖ Hiçbir zümreyi, zengin, fakir, güzel, çirkin, yerli, yabancı ayırt etmeyen bir şey gördük. O da kötü bir şey korona.

❖ Ve tüm dünyada geliştirilen yeni selamlaşma teknikleri ile hiç hoşlanmadığım sarılma ve öpüşmeden kurtuldum..

❖ Maskenin envai çeşidini dikecek mesleki eğitime sahibim, lâkin klâsik maske kalitesizliğinde koruyabileceği düşüncesine sahip değilim.

❖ Bir sürü maske değiştirsem de, Markette kasiyer bir kızın verdiği ilk maskemi atamıyorum.

❖ Hem virüsten koruyan, hem yarıştıran, hem de taze program yapan Korona uyumlu tek bir tv. istasyonu var. Bir adaya kapanıp delirerek aksiyon ve bir odaya kapanıp izole bir şekilde giyinerek, moda yarışması, eviye kapanıp yemek yarışması.

Orda Virüs Başkadır, Yazlar, Kızlar Başkadır.

❖ Bir kış, bahar hiç bu kadar pandemik geçememişti, ve de bir yaz hiç bu kadar pandemik geçemeyecekti.

❖ Tebdil-i korona mekânda ferahlık vardır misali, otobüse binip uzak yola gidince koronayı unutuyorsun. Ama korona bittikten değil daha başka dertler geldiğinden.

❖ Gittiğin beldede virüs yok sanıyorsun, gittiğin beldedekiler de virüs yokmuş ta sen getirdin sanıyor... İnsanların değil, covidlerinin nereli olduğu konuşuluyor. İstanbul covid, Ankara covid. 15 büyük ve Zonguldak çok daha kaçınılan iller... İnsanlar değil covidler gelmiş gibi davranıyorlar.

❖ Turist değil virüs geldi. Yerli virüs, yabancı virüs. Turist sezonu açıldı değil virüs sezonu açıldı diyorlar.

❖ Kumdan kaleler artık kumdan camiler olmuş. Babası çocuğuna "cami yap oğlum cami" diye bağırıyor. Öyle ki ikinci namazında ibadete açılacak babası tarafından.

❖ Maske takmak zorunlu midibüse binerken, "maskeni tak dede" deyince; "Fazla maskesi olan var mı?" dedi 65 yaş üstü çiftçi dede. Yazsan, çizsen abartıyorsun derler. Aynen otobüslerde fazla akbil ister gibi. Ve de 27 kişilik midibüste kimse saçma karşılamadı.

❖ 12 t'lik midibüse Korona yüzünden, 2 kişilik yer ödedi uzun saçlı entel oğlan. Sonra maske takmayanları uyardı şoföre ve muavine ama takmayan takmamaya devam etti. Çok

güzel ama maskesiz kız yanına oturmak istedi, hatta yalvardı, "kenara ilişirim, yan dönerek otururum" diye ama nafiye. Oturtmadı. Halbuki başka zaman, durum ne olurdu Acaba? Hey gidi korona insanı manitadan, karşı cinsten soğutursun.

❖ Hastane girişinde dezenfektan ile abdest alan kolları dirseklere kadar yıkayan amcadan dezenfektan artarsa bizler de virüssüzleneceğiz. "Adam resmen abdest alıyor" diyen görevliye diğer görevli "bırak alsın yeterki dezenfektanlansın da" dedi. Dezenfektanı resmen ibadete açmışlar.

❖ Eşarbi ile, çene bağlar tepeden bağlayarak

degaje bir maske oluşturmuş teyze. Lâkin kapıda ateş ölçen görevli nezdinde uygun görülemedi. Tasarım maskesinin yerine klâsik maske verildi takması için.

✿ Maskeli ama bikini üstsüz güneşlenen kadın gördüm. Yedek maskesi yedek bikiniyi yanında kurusun diye sermiş güneşlenen genç kız da, maske lastiği kulaklarını vuruyor diye lastik ile kulak arasına katlanmış kâğıt peçete koyan kadın da gördüm. Yolcularına maske veren minibüs şoförü de, sahillerinde, sokaklarında sıkça dolaşan dezenfektan araçları da, gördüm.

✿ 65 yaş üstü ebeveynlerim her nerede olursa olsun refakatçisiz yaşayamayacaklarına ikna olmuş duruma geçtiler. Sanki virüs savarmışım sanıyorlar.

✿ “Parasız Gel Maskesiz Gelme” yazan pazarcı kaç liraya kadar samimidir Acaba?

✿ “Dergiye yazan da buradan alıyor” diye BAYANYANI reklâmı yapan bakkal yanım korona tedbirleri almış almasına, lâkin 65 yaş üstünün maskesiz dükkânın içine girmesine çare de zorlanmış. Bir tıbbi maskeye “Maskesiz İçeri Girilmez” yazarak işle kulak lastiklerinden girişe bel hizasında barikat olacak şekilde bağlamış. Özellikle maskesiz 65 yaş üstü altından üstünde

geçemesin diye. Her halde giriş zor olursa, virüs de zor girer. Maskeli isen gururla içeri girebilirsin gibi bir istek uyandırıyor insanda, zoraki girmeye çabaladım eğilerek, yere kapanma olasılığına çok yaklaşıp.

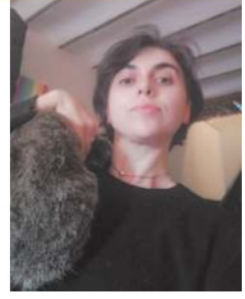
✿ Pandemi sürecinde 65 yaş üstü ebeveynlerimin bloklanması ile normalde Karantina kalitesindeki hayatım, karantina yaşadığım başkasının eski normaline dönmüş, olması gerekenden çok daha normal oldurulmuştu.

✿ Kendi pandemimi yaşayacak kadar özgür değildim. Başkasının hayatını, başkasının karantinası yaşar hale geçirdi korona. İşte o zaman korona vurur insana.

YARASANIN BİR ANI Gülsüm Güler

Bir akşamdı. Usulca uzanıp birbiri-mize sarıldığımızda her şeyin tastamam olduğunu kavradığım bir an oldu. Önümde ve arkamda düşündüğüm, aklıma kurcalayan, bakışımı çelen, dikkatimi zapt eden başka hiçbir şey yok. Öyle geliyor ki şimdi ölebiliriz, tam sırası! Yeryüzündeki tüm emellerimize ulaşmış da artık tam olmuştuk gibi, olmuş ve hazırız gibi; içimizde hiç hasret kalmamış, ukdesiz. Birkaç kişilik düşünmeye geçiş yaptığının farkındayım fakat böyle bir an kolay elde edilmiyor neden bölüşmeden kendime saklayayım? Diğer zamanların tekil ve sıkın istilasına bakınca bu bir an fazlasıyla çoğulcu, bölüşülmeyi hak ediyor ve buna mecbur bırakıyor. Tam sırası dedim, hepimiz bir kalemde ölse, çocuğu da yanımıza alarak. Yüzünün bir tarafını hareketlendirecek yarım bir gülüşle ‘çocuk katili misin sen?’ diyecek oldu. Sonra hızla dedim ki ‘hayır mesela, sihirli bir değnek üçümüze de aynı anda dokunacak, hepsi bu. İşte bu kadar, yanımsıra değnekten çıkışını hayal ettiği bir ‘puff’ sesi çıkardı o da; bana eşlik etmezse ayıp olacak gibi mi düşündü, kim bilir. Bilemem, böyle bir yakınlıkla yetinebilirim ancak. Doğurmakla o çoktan unutulmuş

geri sayım kapısını açmış olsam da çocuğumun katili değilim, yalnızca onu geride bırakamam. Ömrümce belki ilk kez duyumsadığım ‘her şey yolunda ve yerli yerinde’ hissiyle, ufak bir yerinden delinmiş tom-bul balonlar gibi usulca sakinleşip sönebilirim derken, onu ardımda, hem de burada; biteviye aç bir timsahın dudak ucunda bırakmaya gönlüm razı gelmiyor. Seni bilmem ama ben onunla birlikte ölmeliyim. Bunu kimseye söylemedim, memnun kıpırdaşan kirpiklerimin arasına üfurdüm bir tek. Neme lazım, şimdi tarifsiz bir huzura denk düşse de ölüm mutsuzlukta çağırılır çoğu kez, mutsuz kişilere mahsus kabul edilir hem biraz bencillik de taşır kendinle birlikte diğerlerini de öldürmek. Çocuk hiç aklımdan çıkmıyor. Ona ne yaptık, neden burada bilmiyor. Geç kalmasak derdim, çok geç kalmasak, bir değnek çarçabuk yetiştirmedim. Puff. Bir andı, bitti. Yaşayacağız.

ONLARDANSINIZ, DEĞİL Mİ?

Sağlıkçılara saygı duruşumuzu, kalabalık mekanlarda üst üste sosyalleşerek sona erdirdiğimize ve binli sayıları çoktan kanıksadığımıza göre yeni gündemlere geçebiliriz. Kadına yönelik şiddetin maalesef ülkemizde yerleşik bir gündem olduğunu sanırım hepiniz biliyorsunuz. Bunu değiştirebiliriz ve hız kesmeden çalışmaya devam ediyoruz ama evet bu da yeni bir gündem değil. Çocuk tacizi ve tecavüzünde suçlunun evin içinde olduğu vakaların çokluğuna bile alıştık. Hatta o aileler soyadları kirlendi diye, o masum çocuklar için mücadele edenlere tepki gösteriyor, tecavüzcülere tepki göstermek yerine. Aman tanrım, söylemesi dahi acıyken buna bile şaşırmamız bitti nerdeyse. Orman yangınları, kül olan ağaçların yerini lüks sitelerin alması, seller, heyelanlar, şehitler, kayıplar, acılar acılar acılar... Ne yazsak biraz gözyaşı artık. Ne düşünsük biraz kalp sızısı. Ama güzel şeyler de olacak, siz yine de inanın.

Bir yerlerde hala iyi insanlar olduğunu biliyorsunuz değil mi? İneğin yavrusuna evinde bebek gibi bakan, hiç tanımadığı çocukların ameliyat masrafları için kendi harcamasından kısarak, okuyamayan eşini açıktan da olsa okutan, arabasının bagajında kedi köpek maması bulunduran, mahallesinde

görev yapan polisler için çay demleyen, yaşlı komşusunun alışverişini yapıp faturalarını ödeyen,

yol iz bilmeyene yolunu değiştirip de eşlik eden, yalnız ve tedirgin yürüyen kadınların iki adım önüne geçen, işten çıkarılan kiracısından kira almayan, her sabah ilk iş çiçekleriyle konuşan sayısız insan var. Ve hep var olacaklar. Ben bu köşeyi yazarken, bu dergi daha yokken, ben, siz buralardan gittiğimizde... Onlar türlü türlüydüler, hep vardılar, hep var olacaklar. Ve inanın, onlar ilk paragraftakileri iyilikle dövecekler.

Bir yerlerde çocuk yetiştirmeyi yaşamak kadar önemseyen öğretmenler, bir binayı içinde sevdikleri yaşayacak gibi yapan bir müteahhitler, parayı insanlığının önüne koymayan tüccarlar, görmediği sevgiyi evlatlarına misliyle veren ana babalar, doğru haberin peşinde ahlaklarını kaybetmeden koşan gazeteciler... Onlar varlar biliyorsunuz, değil mi? Hep olacaklar.

Onlardansınız, değil mi?

21. YÜZYIL KADIN KATLAMI

Bizi Niye Öldürüyorlar?

Kadınları öldürüyorlar. Sadece Türkiye'de değil, tüm dünyada. Hatta sadece son yıllarda değil, tarihin başından beri. Ama 21. yüzyılda öldürülen kadınları öncekilerden ayıran bir şey var: **Zamanın ruhu**. Ya da daha isabetli bir tabirle şöyle diyeceğim: **Zamanın riyakarlığı**.

20. yüzyılın son demlerinde, sağcı populist politikacıların gölgesinde yükselen ve mottosu **modernleşmek ve özgürleşmek** olan bir dünyaya doğan kadınlar öldürülüyor bugün en çok. O kadınlar ki, hayatlarını bir ilüzyondan ibaret olan eşitlik ve özgürlük martavalları içinde geçirdiler. Erkek egemen çalışma hayatında var olabilmek için çılgınlar gibi çalışırken, evde tüm işleri üstlenmek zorunda kaldılar. Ev işlerindeki adaletsiz dağılımdan şikayet ettiklerinde ise **"beceremiyorsan çalışma"** serzenişlerini duyular. Erkeklerden daha az kazandılar, işlerinde taciz edildiler, geç saatlerde sokakta bulunduklarında tecavüze uğradılar. Medya, var olmayan, ütöpik ve eşit bir dünyanın reklamını yapadursun, kadınlar köşe başlarında dayak yiyor ve öldürülüyorlardı.

1850'lerde harekete geçen ve 1930'lara kadar pek çok hakkı söke söke, öle öle kazanan kadınlar, 1980'ler gezegeninde kağıt üstünde var olduğu iddia edilen haklara pratikle sahip olmadıklarına inandırmaya çalışıyordu gezegeni. Ama erkekler inanmıyordu. Erkekler umursamıyordu. 68 kuşağıyla gelen yeni feminist dalga durulmuş, yerini tüm dünyada televizyon kültürüyle tüm evlere giren bir **"yuppie"** gerçekliği almıştı. Yalandan bir özgürlük hasıl olmuştu. **"Kadın erkek fark etmez"** şişiriliyordu. **"İş hayatında**

ve güçler dengesinde herkese yer var" pompalanıyordu.

Ama öte yandan dünyanın yarısından fazlasında kadınların cinsel özgürlüğü yoktu. Kürtaj hakkı yoktu. Çalışmak, hatta seyahat etmek için bile, kanunen ya da geleneksel olarak, bir erkekten izin almaları gerekiyordu. Bazı meslek kollarında çalışmaları hiçbir durumda hoş karşılanmıyor, bazı kıyafetleri giymeleri uygun görülüyor, makyaj trendlerini bile

çoğunlukla erkeklerin beğenileri belirliyordu. Sosyal hayattaki kadın varlığı, bir tür **"izin verme"** prensibiyle işliyordu.

Bu dönemde bir şey daha oldu, kadınlar temel haklarını talep ettikçe, saygınlıklarını da yitirmeye başladılar. Feminist yaftası yiyorlardı. **"Feminist"** bir tür hakaret sözcüğü olarak kullanılıyordu. Zira erkekleri kızdınyorlardı. En güzel kadın, edebiyetle oturan kadındı zira. Ayrıca **"ne istediniz de vermedik be"**ydi. **"Kadınlar artık bakan bile oluyor, politikacı bile oluyor"**du. **"Kürtaj yaptırın da bakalım bebeğin babası ne diyecek bu işe"**ydi. **"Eşit maaş için önce siz eşit iş çıkarın bakalım ehi ehi"**ydi.

Kentli kadının hayatında tüm bu kavga sürerken, popüler kültürde bambaşka bir gerçeklik hüküm sürüyordu. 80'ler sağ politikalarının körüklediği, kapitalist para düzeninin çirkin maskesiydi bu. Medya, aslında

hiç var olmayan bir kadın imgesi ile besliyordu toplumu. Bu imgedeki kadın güçlüydü, özgürdü, bireyseldi, hem seksi, hem de takdir edilindi. Çocuk da yapıyordu, kariyer de. Erkeğini mutlu ediyor, kendi de mutlu oluyordu. Reklamlardaki kadınların etrafında erkekler pervane oluyor, pazar kahvaltıları yatağa geliyor, kadınlarsa stilettolarıyla yere nal çakarken, dönüp de erkeklerle bakmıyordu bile. Zamanın riyakarlığı buydu işte! Kadınları “sizin durumunuz aslında çok süper” ile kandırmak yanı.

Kadınlar, popüler kültürün var olduğunu iddia ettiği hayatı talep ettikçe öldürülüyor; öldürüldükçe medya ve devletler onlardan yana yüz çevirdi. Adı konulmamış bir kadın katliamı yaşanıyor şimdi. **Diana E. H. Russell**'in 1976'da ortaya attığı bu deyim, varlığının sağlamasını yaparcasına hayatımızdaydı. Latin Amerika'da, Anadolu'da, Asya'da, Afrika'da...

Kadınlar, artan bir ivme ile, erkekler tarafından, tüm dünyada, öldürülüyorlardı. Devletlerin, hükümetlerin, medyanın ve popüler kültürün bu gerçeğe sırt çevirmesindeki azim ve istikrar ise dudak uçuklatan cinstendi.

Kocasından ayrılan, başkaldıran kadınlar öldürülüyordu. Bir erkeğe “artık seni istemiyorum” demenin bedelinin ağır

olabileceğini bilmeyen kadın yoktu. Çalışan, özgür, geç saatlerde sokaklarda bulunan, erkeklerle flört eden kadınlar öldürülüyordu. “**O saatte orada ne işi varmış**” deniliyordu artlarından. Varoşların rengarenk gürültüsünde, bir kuytuda en sevdikleri bıçaklıyordu kadınları. “**Onun zaten amcasığıyla ilişkisi vardı, kayını da göz koymuştu, namusumuzu iki paralık etmişti**” sözleriyle anılıyorlardı televizyon şovlarında. Ormanda aktivistler, plazaların gölgesinde statü sahibi kadınlar öldürülüyordu. İnsan hakları savunucuları, kadın hakları aktivistleri, çevre aktivisti kadınlar öldürülüyordu. “**Bu işi kurcalamayacaktı, fazla kurcaladı**” diyordu bir yerde bir para babası.

Her yaştan kadınlar öldürülüyordu. Gencecik kadınlar öldürülüyordu. Medyaya inanan, özgür olduklarına inanan, hakları olduklarına inanan kadınlar öldürülüyordu. Cesetleri darp ediliyor, yok ediliyordu. Yakılıyor, varillere tikiyordu. Çünkü bu dünya, kadınların özgürlüğünü kaldırmadı. Bu düzen, kadınlara izin vermedi. Kadınların kontrolünü kaybetmek istemedi. Esareti allı pullu, popüler kültürlü özgürlük kağıdına sarınca, bu yalanı yutarlar zannetti; ama kadınlar bunu yutmadı. Bilin bunu! Yazın bir kenara. “**İktidar sizi nerenizden yaralarsa orası kimliğiniz olur**” der **Milan Kundera**. Kadınlığınızdan vurulacaksınız. Mecazi ya da gerçek anlamda. Unutmayın bunu. Hazırlanın.

Kırsalın Kadınları

Şehrin yalandan atmosferinde, esaslı bir mücadele sürerken, kırsaldaki kadının hikayesi ise yüzlerce yıldır değişmedi. Kırsalın kadınları, 21. yüzyıla henüz eremediler. Kırsaldaki kadının ömrü boyunca kazandığı tek statü, her zaman ve her yerde “analık” olarak kaldı. Gençken hiçbir değer görmeyen kadınlar, ancak yaşlandıklarında değer ve saygı kazandılar, sözleri dinlenir oldu. Onlar da patriarkanın kurallarını uygulamada kendilerini öne atıp durdular. Kraldan çok kralcı oldular. Erkekten çok erkekçi. Kırsal kadınların modern kadın düşmanlığı bana hep efendi yalakası, köle düşmanı köleleri hatırlatmıştır.

21. Yüzyılın Öldürülen Kadınları

● BM, 2017 yılında Latin Amerika'yı kadınlar için en tehlikeli kıta ilan etti. 2017 yılında sadece Latin Amerika'da 400'den fazla kadın aktivist

öldürüldü.

- BM rakamlarına göre Latin Amerika'da kadınların yüzde 53 hayatları boyunca en az bir kere aile içi şiddete maruz kalıyor.
- Meksika'nın Juarez kentinde 1993'ten günümüze kadar 370 kadın kayboldu ve öldürüldü. Öldürülen kadınların büyük bir kısmı bölgedeki fabrikalarda gece vardiyasında çalışan genç kadınlarıdır. Öldürülen kadınların bedenlerinde darp izleri, taciz ve tecavüz izlerine rastlanmış, bazılarının işkence gördüğü tespit edilmiştir. Cesetlerin büyük çoğunluğu Juarez'ı saran çölde bulunmuştur.
- Meksika'da her yıl araştırmacı gazeteciler öldürülüyor. Geçtiğimiz yıl içinde öldürülen gazetecilerden 3'ü kadını ve 2'si işkence gördükten, tecavüz edildikten sonra öldürülmüştü.
- Meksika'da 1986 – 2007 yılları arasında 34 bin kadın cinayeti işlendi.
- 2019'da Kolombiya'da 100 insan hakları savunucusu, 66 yerli halk savunucusu kadın öldürüldü. BM'nin verilerine göre, geçtiğimiz yıl

inde Kolombiya'da kadın aktivist cinayetlerinde yüzde 50'lik bir artış yaşandı.

- Orta Amerika'da kadın ölümleri geçtiğimiz yıl 4 kat arttı.
- Filipinler'de 2019 yılında 103 kadın aktivist öldürüldü.
- Almaas Elman, Somalili aktivist, 2019'da Mogadishu'da öldürüldü. Elman, Afrika'da öldürülen kadın aktivistlerden sadece biri.
- Dünya çapında öldürülen kadınların yüzde 83'ünün öldürülmeden önce en az bir defa ölüm tehdidi aldığı ve en az bir defa bunu yetkililere rapor ettiği bildiriliyor.
- Dünya çapında öldürülen kadın aktivistlerin yüzde 40'ı çevre ve doğa konularında faaliyet gösteriliyor.
- Her yıl dünya çapında 66 bin kadın öldürülüyor.
- Dünya'da kadın cinayetlerinde başı El Salvador çekiyor.
- Hintli feminist Rita Banerji'ye göre, Hindistan'da bu güne kadar çeşitli şekillerde ve çeşitli sebeplerle milyonlarca kadın öldürüldü. Banerji'nin iddia ettiği rakamlar, Hindistan'daki resmi rakamların çok üstünde.
- Macaristan, Litvanya, Arnavutluk ve Hırvatistan, Avrupa'da kadın cinayetlerinde başı çeken ülkeler.
- 2019'da Fransa'da 149 kadın, eski eşleri ya da sevgilileri tarafından öldürüldü.
- İsviçre'de her 15 günde bir, bir kadın, partneri tarafından öldürülüyor.
- ABD'de her gün 4 kadın öldürülüyor.
- Türkiye'de her yıl 1000 civarında töre cinayeti işleniyor.
- Türkiye'de sadece 2019'da 430 kadın öldürüldü.

Aspie Güncesi 8...

Meltem Arıkan

**Karanlık tünelin sonu
Sanki hiç gelmeyecek
Yüzler karanlıkta
Daha mı beliriyor?
Sanki...
Aydınlık karanlıkla
Karanlık aydınlıkta...
Sanki...
Örümcek ağları
Yapış yapış
Dolandıkça
Her şey karışıyor birbirine
Sözler, anlamlar,
Söylenenler, söylenmeyenler,
Doğrular, yalanlar...
Ve geçmiş yeniden yazılıyor
An be an
Hiç utanmadan...
Geçmiş geleceği yaratıyor
An be an
Sanki...**

Hep söylüyorum, yine söyleyeceğim; yaşamın yaratıcılığı ve insanların acımasızlığı karşısında kimi zaman dilim tutuluyor. Anlamak, hazmetmek ve devam edebilmek benim için her zaman kolay olmuyor. Sanki her seferinde yine yeniden aynı karanlık tünelin içine düşüyorum. Yine yeniden çıkmam gerekiyor... Çok eski yıllarda "Döngülerde Yaşamak" diye bir öykü yazmıştım. Galiba otistik olmak, biraz da döngülerde yaşamak anlamına geliyor benim için. Her seferinde insanlara şaşırmak, her seferinde aynı hataları yapmak, her seferinde... Seferler hiç bitmemecesine... Döngüler, döngülerin döngüleri, döngülerde savrulan ben...

Bir şeyi nasıl öğrenirsem o şekilde devam ediyor. Öğrendiğimi değiştirmek ve düzeltmek ise benim için tam bir işkence. Ne kadar çabalarsam çabalayayım kendimi hep aynı döngülerin içinde bulduğum gerçeği ise hiç değişmiyor...

Yıllar yıllar önce sevgili dostum Pelin, Kozyatağı'na taşınmıştı. Evine ilk gitmek istediğim gün kaybolmuş ve bulduğum ilk telefon kulübesinden onu arayıp, "Lütfen gel beni al!" demiştim. Pelin beni aldıktan sonra eve giderken bana yolu tarif etmişti. Aslında telefon kulübesi ile evin arasındaki mesafe beş dakika ya vardı ya yoktu... Bir hafta sonra yine Pelin'e giderken telefon kulübesine kadar her şey yolundaydı. Ama telefon kulübesinin oraya gelince sanki beynim kilitlenmişti. Pelin'in bana anlattığı hiçbir şeyi hatırlamıyordum. Beynimde bana rağmen çalışan bir silgi yine benimle oynamaya başlamıştı. Yolu hatırlamak için dakikalarca etrafta dolaşmış, hiçbir şey hatırlamadıkça öfkelenmiş, öfkelenmiş de daha da kızarak kalakalmıştım. Sonunda göz yaşları içinde çaresizce aynı kulübeden yine Pelin'i aramıştım. O da yine gelip beni aynı yerden almıştı. Bu satırları okuyorsa eminim o günleri gülümseyerek hatırlıyordur. Onun evine daha sonraları da pek çok kez gittim ama telefon kulübesinden sonrasını hiçbir zaman öğrenemedim.

Bunun gibi onlarca değil yüzlerce örnek verebilirim. Hayatım boyunca eğer bir yolu yanlış öğrenmişsem her seferinde önce o

yanlış yola girip tekrar geri dönmem gerekti. O nedenle araba kullanmayı hiç sevmemedim. Zorunluluk nedeniyle araba kullandım ama kaybolup da, "ben bir yere geldim ama hiçbir fikrim yok burası neresi bana yardım et" diye eski eşimi çok aradım. Beynimin içindeki silgi benimle oynamayı çok seviyordu, bense bu durumdan nefret ediyordum. Bana rağmen... Kendimi ne kadar kötü hissettiğimi, bir türlü anlam veremediğim bu durumun içimde yarattığı utancı, yolu bile bulamayan biri olarak kendime olan güvensizliğimin içimde yarattığı acıyı ise çoğu zaman hiç fark edemedim.

Ne zaman ki, kendi durumumu apaçık gördüm ve tanımladım, o zaman bastırduğum duygularım da birer birer yüzlerini gösterdiler. Kolay mı hiç değil ama değer... Bunu fark ettiğimden beri kendime kızmadan, suçlamadan ya da kendimi yargılamadan önce duruyorum ve sonra işin komik tarafını görmeye çalışıyorum. Kocaman kadın çocuk gibi yolun ortasında şaşkın kalakalmış, aslında bir yanılla da çok komik... Kendimle kavgaya

meyip durumla eğlenmeye başladığımda gördüm ki, artık eskiden unuttuğum şeyleri hatırlayabiliyorum. Silgi bana rağmen hırçınca silmiyor her şeyi. Sakin kaldığımda silgi ve ben bir uyum noktası bulmayı başarıyoruz. Bu bakış açısı ile yavaş yavaş değişiklik yapabildiğimi bile gördüm. Yavaş yavaş... Benim gibi başladığı her işi bir önce bitirmek isteyen biri için hiç kolay değil ama öğreniyorum. Zamanla... Zaman zaman... Zamanı gelince... Zaman...

Aslında öğrenmek benim için çok zevkli, eğer kendi yöntemimle öğreniyorsam, yoksa öğrenmek benim için tam bir işkence. "Zaten öğrenemiyorum" diye hırçınlaşıyorum ya, bana uymuyorsa öğrenmeyi de tümüyle reddediyorum... Bir kere benim bir şeyi öğrenmem için çok fazla tekrar yapmam gerekiyor. Gerçekten çok fazla... Ara verdiğim zamanlar, beynimdeki silginin en mutlu olduğu zamanlar. Hemen işe koyuluyor ve bir anda o zamana kadar öğrendiklerimi siliyor ve ben yeniden hiçbir şey bilmiyor oluyorum. Böylece her şeyi yine yeniden öğrenmem gerekiyor... Bu durumu teknede yaşamaya başladığımda fark edebildim. Eğer teknede yaşarsanız en azından bir iki düğüm atmayı çok iyi bilmeniz gerekiyor. Ben iki se-nede ancak iki tanesini öğrenebildim. Özel-

likle bir düğümü sürekli attığım için çok iyi öğrendiğimden emindim. İki aylık bir aradan sonra tekneye gidip de ipleri elime aldığımda ise hiçbir şey hatırlamıyordum! Sanki aylarca teknede o düğümleri atan ben değildim... Mecburen o düğümü atmaya sıfırdan öğrenmem gerekti. Evet bu sefer daha kolay öğrendim ama hatırlamadım, düğüm atmaya yeniden öğrenmek zorunda kaldım! Bunu anladığımda okulda yaşadığım sorunların bir kısmını da neden yaşadığımı çözebildim. İngilizce konuşmak ve yazmakla ilgili yaşadığım kabusla da sonunda barıştım. O günden beri İngilizcem de farklılaşmaya başladı. Bunları kabul etmek pek kolay olmuyor tabii, hele ki bu yaşta... Ama bir yandan da içimde büyümüş güvensizliğin farkına varıyorum ve her farkına varış o güvensizliği biraz daha yok ediyor. Beynimdeki silgi bu sefer bilgilerimi değil güvensizliğimi siliyor... Böylece ikimiz birlikte mutlu mutlu yaşamayı öğreniyoruz. Mesela artık teknede olmadığım zamanlarda da yanımda küçük ipler taşıyorum ve aklıma geldikçe düğüm çalışıyorum.

Bilgisayarlardan pek anlamam ama bundan 20 sene önce bir türlü internet sitemin yapılamaması nedeniyle etrafımdakilere çok kızmıştım. Sonunda bilgisayarın başına oturup kendi sitemi kendim yapacağım dedim. Tabii kimse bana inanmadı. Bense inat etmiştim ve bir hafta odaya kapanıp mükemmel olmasa bile uzun yıllar kullandığım ilk internet sitemi yaptım. Yaptım! Herkesi şaşırttım. Kendimle de gurur duydum ama ufak bir sorunum olduğunu fark etmem çok uzun sürmedi. Çünkü siteye ne zaman yeni bir şey eklemem gerekse bütün süreci tekrarlamam gerekiyordu. Sıfırdan site yapar gibi... Eğer baştan itibaren yaptığım bütün adımları takip etmezsem hiçbir şey yapamıyordum, sanki o siteyi ben yapmamışım gibi. Ve tabii yaptığım hataları da yine yapıyordum. Üstelik herkese meydan okuduğum için bu durumdan kimseye de söz edemiyordum. Sitede bir değişiklik yapmak kabusum olmaya başlamıştı. Bütün bunları ancak şimdi yan yana getirip anlayabiliyorum. O nedenle de öğrenme şeklinin önemini çok daha iyi kavrayabiliyorum. Ve şimdi anlıyorum bazı dersleri öğrenmeyi niye reddettiğimi...

Öğrenmek benim için hem çok kolay ve zevkli hem de çok zor ve acılı... Bu büyük bir çelişki ama aspie olmak zaten bu çelişkiler ağında yaşamayı öğrenmek anlamına geliyor. Bugün çok yetenekli yarın en basit soruyu anlayamayan, bugün insanları sezen yarın burnunun dibinde olanları göremeyen, bugün üstün zekalı yarın tam bir gerizekalı, çok sakın ve çok agresif... Bunların hepsini birden olabilmek hali içinde yolunu bulmak kolay olmuyor ama bir kez kendi çelişkilerini görmeye başlarsan o zaman onları çözerek çok şey öğreniyorsun, hem kendin hem diğerleri için. Ayrıca otistik olarak kendini koruyarak yaşama konusunda da geliyorsun. Kendi yolunda, kendi yönteminle, seni olduğun gibi kabul edecek insanlarla kimi zaman düşme kalka da olsa, kendinle kendince yaşayarak...

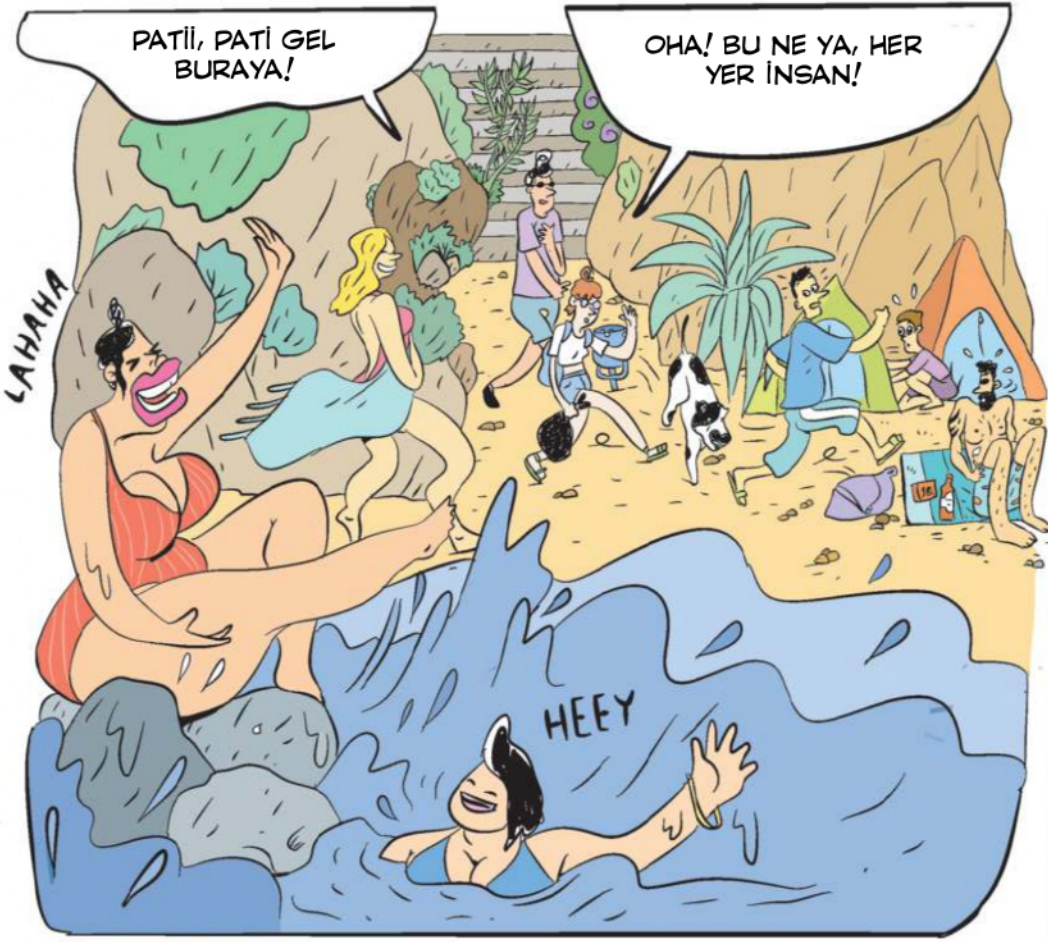
05.07
2020

Benim Günlük

BETÜL YILMAZ

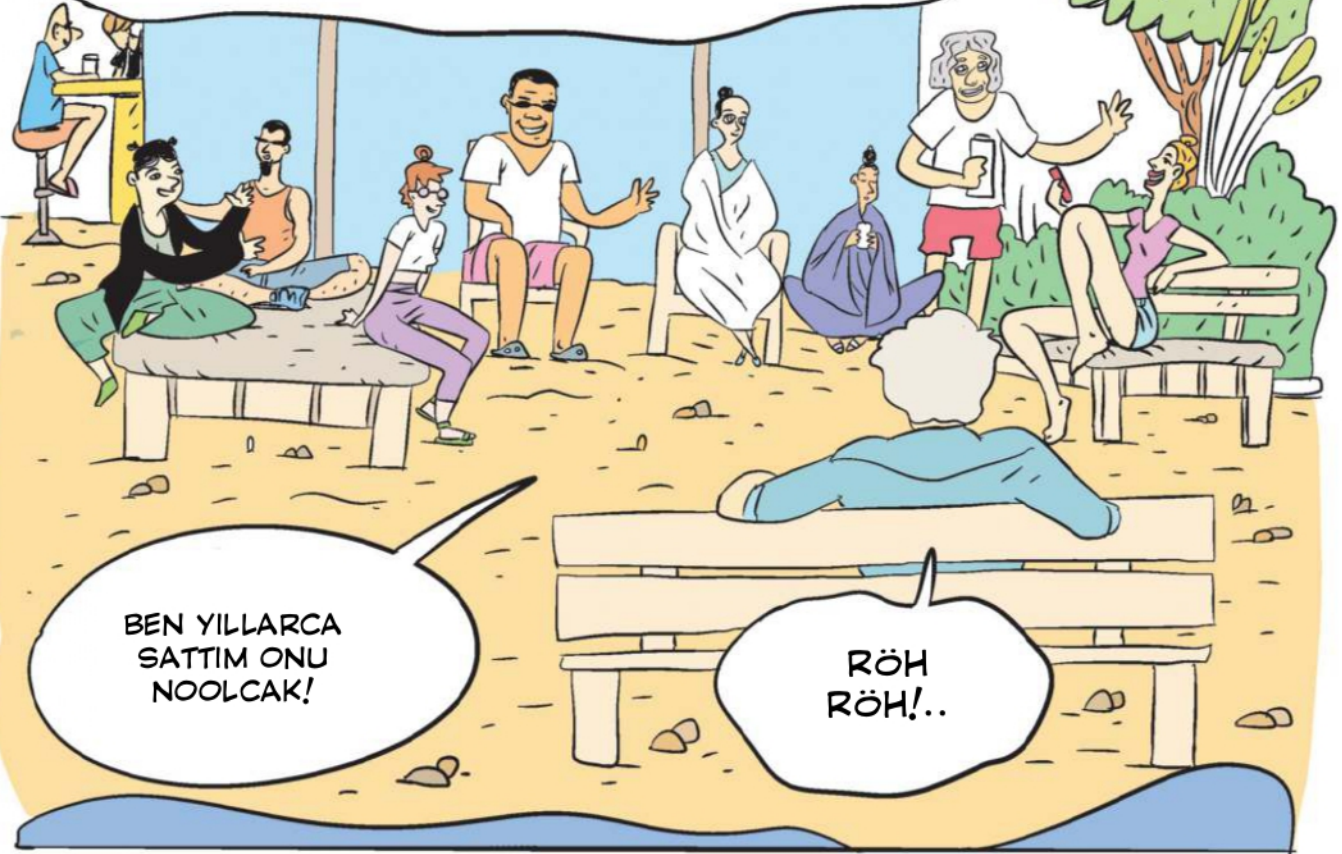

CORONA YÜZÜNDEN 5 AY EVDEN ÇIKMAMIŞ, SONRA CORONA BİTMEDEN DIŞARI ÇIKMIŞTIK, HEPİMİZ AYNI DUYGULARLA DOPDOLU İDİK!!

19.07.2020 GÜMÜŞLÜK FESTİVAL ALANI...

RIZA ABİ, GÜNEŞİ ARKANA ALMIŞSIN EHEH!

Bu umutkondur kadınlarının ilkbahar ve sonbaharda sırtlarını güneşe dönüp konuşmalarına bayılıyorrum! Yine bir okul dönüşü sırtını güneşe dönen annem ve akrabamız Pupuş Bibi'yi konuşurken görüyorum. Anneme sesleniyorum: "Anne! Anne!" Beni duymuyor. Yanlarına gidiyorum.

"Ne dedikodu yapıyorsunuz?"

Pupuş Bibim yanıtlıyor:

"Viyyy! Ne dedikodusu? O ne? Biz kendi aramızda giybet ediyok."

"Giybet ne? Dedikodu işte!"

"Yok, anam yok bu giybet giybet! Kimseye zararı yok."

"Sen öyle san! Kim bilir ne günahlar işliyorsunuz!"

Aradan geçti koca otuz beş yıl. Ne annem kaldı ne de Pupuş Bibim. Önce annemi kara toprağa uğurladık, sonra da Pupuş Bibimi. Toprağın altında da giybet ediyorlar mı bilmiyorum. Bildiğim, iletişim devrimi sonrası genç kuşakların akıllı telefonlarla "Giybet Time" yapmaya başlaması...

Teleskreter Kahkahası

İletişim devrimi ile yaşamımıza giren her yenilik beni anneme, komşu kadınlara, mahalle sakinlerine ve teknolojiyi tanımadan bu topraklarda göçüp giden insanlara götürüyor.

Pupuş Bibi'nin yirmi yıl önce teleskretere bıraktığı not ne zaman aklıma gelse kendimi tutamaz, dakikalarca gülerim. Yine bir akşamüstü, iş dönüşü eve geldiğimde teleskreterin ışığını görür görmez dokundum. Çünkü o yıllarda en yetkin araç, ev telefonu teleskreterdi. O dönemde işlevsel ne çağrı cihazı ne cep telefonu vardı. Bizi sevdiklerimize sokaktaki ankesörlü ve bakkal amcaların jetonlu telefonları kavuştururdu. O nedenle çantada telefon jetonu taşımak herkesin olmazsa olmazıydı!..

Teleskreteri dinliyorum...

Pupuş Bibim, ilk kez teleskreter ile karşılaşılıyor. Oğlun Ali, "Konuş, niye dilin tutuldu? Konuş, niye konuşmuyorsun?" diyor.

Sen şaşkın bir ses tonuyla, "Kimse yok ki, kime konuşayım?" diye karşılık veriyorsun. "Biri, 'Ben Yaşar'ım' deyip duruyor."

"Nasıl?"

"Vallahi, Ben Yaşar'ım' deyip soyadını söylüyor. 'Bir şey veremiyorum, bir şey bırakın' diyor."

Ali Abi ısrar ediyor:

"Ya o Yaşar'dır, konuş!"

Sen başlıyorsun, "Yaşar'ım, kızım, ben Pupuş bibin. Sen misin? Ses ver güzel kızım" demeye.

Susuyor, Ali Abiye dönüp, "Ses yok, yanıt vermiyor" diyorsun.

"Nasıl yanıt vermiyor?" diye soruyor Ali Abi.

Kızgın bir ses tonuyla, "Ali, sen konuş, yanıt vermiyor işte! Belki sana verir. Sanki ilk defa telefonda konuşuyorum" diyor.

Ali Abi başlıyor, ben yine aynı notu tekrarlıyorum: "Yaşar Seyman'ım, şu an size yanıt veremiyorum. Notunuzu bırakırsanız sizi ararım."

Teleskreter kapanıyor.

Pupuş Bibi'nin teleskreterle tanışması sonrası buluşuyoruz ve kahkahalarla teleskreteri anlatıyorum. "Vay başıma gelenler!" diyerek başladığı konuşmayı sürdürüyor. Ben ne kadar açıklamaya çalışsam da Pupuş Bibi yine kendi anladığını aktarmaya devam ediyor:

"Daha eyi, birine söyleyen üstüne bir sürü söz ekler. En iyisi kendi sözünü kendin bırak. Biraz da lafına dikkat et, yoksa elinle yakalanırsın."

Her Anadolu insanı gibi Pupuş Bibim de halk bilgisi olduğu için her eyleme, her yeni bir duruma mutlaka biz söz söyledik.

Annemsiz ve sensiz internet dünyasıyla buluşmak çok keyifli olmuyor. Yine de süren yaşamda ne zaman mail atmaya başlasam, sen ve rahmetli annem hemen aklıma geliyorsunuz. Okul dönüşlerimizde davul zurna sesi duyunca başlardım sorardım:

"Pupuş Bibi kim evleniyor?"

"Viyyy, sen bilersen!.. Ayşe ile Ali. Meğer çoktan Ali, Ayşe'ye mail atmış."

Gönüller arası akış artık internette sürüyor...

Mailler alıyor mailler gönderiyorum. Bir tık sonrası uzaklar yakın oluyor.

Almanya'ya işçi giden kızın Seher'e mektuplar yazdırıp yollarken, "Bibi kurban en pahalı postayla yolla, çabuk gidip gelsin. Hatta tuvaletli mektuplar yolla" deyişine gülüyor ve senden gelen söz karşısında mahcubiyet yaşıyordum. "Yine yanlış söyledim değil mi güzel kızım?" dediğinde "Ben anladım, taahhütlü mektup diyor-sun" diye karşılık veriyordum. "Evet, evet işte ondan, en güzelinden yolla" diyardın.

En çok da internet üzeri görüntülü konuşmayı tanım olup Almanya'daki kızınla bağlantı kursaydın şaşar kalırdın eminim. Kızına, "Seher'im, kızım, niye o kutuya gir-din? O sen misin?" diye sorar dururdun.

Artık telefonla Face Time uygulamasıyla yüz yüze konuşuluyor.

Buna çok hayret ederdin.

"Viyyy! Allah korusun, yanlışlıkla düğmeye dokunsam ne halde olduğumu herkes görür."

"Herkes değil Bibi, konuştuğun insan görür."

"O görürse ona yardım eden de görür. Olsun olsun, yine de yüz yüze görüşmek ne güzel! Allahım sevdiklerimizin yüzünden bizi mahrum etmesin!" derdin.

Yaşama yönelik bu tür yenilikleri önce

seninle paylaştım.

Çünkü annemle ne kadar can ciğer dost ol-sanız da çaktırmadan bir çekişmeniz vardı. Bunlara çekişmelerinize ne çok tanık oldum, ne çok kahkahalarla güldüm.

Bir unutulmazınız da, bir sabah koşarak anneme gelip soruyorsun:

"Bacı kızın ne olmuş? Televizyon haberleri adını durmadan söylüyor? Annem de tüm içtenliğiyle, 'Bende bilmiyorum, herhalde önemli bir şey olmuş' diye yanıtlıyor."

"Viyyy! Önemli bir şey olsaydı ben gider oy kullanırdım!"

Annem tebrik yerine bu sözle karşılınca Pupuş Bibi'ye gönül koyuyor. Bir hafta hiç konuşmuyorlar.

"Önemsizse televizyon niye adını söylüyor?"

Pupuş Bibi, "Hee bir şey olmuş da çok önemli değil. Belediye Başkanı mı olmuş, milletvekili mi?" diyor ısrarla.

Bu konuşma üzerine ben mahalleye gelinceye kadar annemle küs gezmışlerdi. Pupuş Bibim, seni ne çok severdim! Benim yaşam rengimdin. Bir de senin demokrasiyi hepimizden daha iyi içselleştirmeni bu anıyla öğrenmişim, hala da anımsarım.

Bugün yaşasan bu teknolojik gelişmelere yönelik neler derdin, kim bilir neler!..

Dayanamaz, sırdaşın annemle kapı aralarında duvar diplerinde buluşur, saatlerce konuşurdun. Ben de, "Bibi yine kimin dedikodusunu yapıyorsun?" diye sorardım. Keşke!

Bir ilkyaz günü Vita kutusuna ektiğin çiçekleri sularken seni yakaladım!

"Bibi bu çiçeğin adı ne biliyor musun?" dedim.

Sen de, "He bilmem mi, çiçektir. Çok severem, kırmızı, pembe, beyaz açar. Çok da arsızdır."

"Bibi onu adı sardunya çiçeğidir."

Gülerek bana, "Biz senin gibi mektepli değil ki, ne bilek." demiştin.

Sen, annemsiz çiçeklerle, annem de yoldan çaldığı boyu bir metre, eni yarım metre olan bahçesindeki sarmaşık ve beyaz gülle dertleşirdiniz.

Hep sorardım:

"Yine mi dedikodu yapıyorsunuz?"

Siz de her zaman şu yanıtı verirdiniz!

"Viyyy, ne dedikodusu! Giybet, giybet!"

Gün oldu, devran döndü; şimdi liseli gençler anne ve babalarının, "Ne yapıyor-sun?" sorularını, "Off anne! Giybet Time yapıyoruz!" diye yanıtlıyorlar.

"Ne?"

"Giybet time, Giybet time!.."

**Organik
Kız
Kurusu**

Ey Instagram Ayrar İçtik Ayı mı Düştüğ?

İtir Bağdadi

Son 5 yıldır pek severek Instagram kullanmaktaydım. Sormayın, selfie dersiniz Kim Kardashian'a taş çıkaracak pozlar, ayak fotoğrafı dersiniz on parmağımdan 10 ayrı deniz ve güneş batımı manzarası, özel günlerde anne, baba, kardeş, kanka ve doğum günü pozları boy boy, ve tabii ki feminizm ile ilgili yazılarımı da bekar, 40'lı yaşlarındaki bir kadının hayat fotoğrafları içinde serpiştirilmiş bir şekilde herkese açık bir bir profilede yer almaktaydı. Ta ki Instagram Haziran'da o hayırsız Cuma gününde profilimi kapatmaya karar verene kadar. Bir an havuz başında hikaye paylaşıırken, birden bire Instagram benden ayrıldı, sorgusuz sualsiz ve tek taraflı. Son bir aydır da nafile bir çabayla aşkımızın neden bittiğini araştırırken sosyal medyanın politik ekonomik konumuyla ilgili çok ilginç şeyler öğrendim, paylaşmasam olmaz diye düşünüyorum.

Elbette olayları tek taraflı, kendi yaşadıklarım üzerinden genelleyerek anlatacağım, ne de olsa Instagram da tüm kapatma işlemlerini tek taraflı yaptığı için her horoz kendi çöplüğünde öter diyerek burada kendi okuyucularımla olan biteni paylaşayım dedim. Son bir ayda öğrendiğim profilimin yoğun şikayet (!!!) üzerine kapatılmış olması. Ayak fotoğraflarını mı Kim Kardashian-vari selfileri mi Covid döneminde her gün yaptığım ve mütemadiyen tüm gün paylaştığım yemek fotoğraflarını mı çekemedi Instagram diye merak ederken şikayetleri başlatan paylaşımın ne olabileceğini sonunda çözdüm. Okumakta olduğunuz dergide kadın haklarını ve özellikle İstanbul Sözleşmesini savunduğum bir yazı sonrası uğradığım yoğun sanal eleştiriler. Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi – kısa adıyla İstanbul Sözleşmesini savunmak bir eleştiri sebebi oldu ve aile bütünlüğünü bölmek isteyen aile düşmanı feminist ilan edildim. Yaptığım görüşmeler sonrası anladığım kadarıyla bunu fırsat bilen troller sonra profilimdeki diğer paylaşımları da hedef alarak profilimi yapay zeka yazılımlarıyla kapattırmışlar. Instagram'daki yetkililer ile resmi bir iletişim kurmak imkansız olduğu için hesabın neden kapatıldığını asla öğrenemeyebilirim.

Sosyal medya kontrol edilen ana akım medyadan farklı bir alternatif olarak çıktı karşımıza yıllar önce. Twitter sayesinde farklı ülkelerde baskıcı rejimlere baş kaldıranlar organize oldu – hatta bazılarına Twitter devrimi bile dediler, baş kaldıranlar ana akım medyada yer verilmeyen kendi hikayelerini anlatıyorlar, Facebook sayesinde uzun mesafeli ağlar ve arkadaşlıklar kuruldu, Instagram sayesinde dünyada fotoğrafı çekilmeyen bölge kalmadı. Sosyal medya güya özgür bir alandı, ta ki özgürlükten çok kendisi de baskı, manipülasyon ve beyin yıkama alanı olana kadar.

Sosyal medya şirketleri unutmayalım ki kar amaçlı şirketler. Facebook bizim açtığımız profilleri potansiyel müşterilere pazarlayarak hedef kitleye daha verimli ulaşan bir reklam potansiyeli sözü vermekte. ABD Kongresindeki ifadesinde Facebook kurucusu ve CEO'su Mark Zuckerberg Facebook'un yalan haberleri ayırt etme gibi bir görevi olmadığını ifade ederek bir haberin doğru olmadığını bile sayfalarının

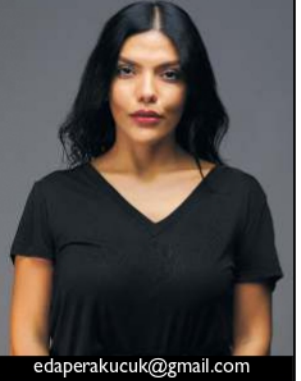
dan indirmeyeceklerini söyledi. Nitekim 2016 ABD Başkanlık seçimlerinde Cambridge Analytica şirketinin kararsız kalan seçmenlere Facebook sayesinde ulaştığı ve bu seçmenlere doğru olmayan haber borbandımanını yaparak oylarını Trump lehine çevirmelerini sağladığı ortaya çıktı.

Sosyal medya artık tepeden kontrol edilen ana akım medyadan çok farklı değil. Benim başıma gelen olayda da kadın düşmanı, kendi doğruları dışında hiç bir varlığı kabul etmeyen bir anlayışın sanal ortamda yarattığı troll ordu ile kadın haklarını savunan birine yaşam alanı tanımayarak profil kapatması durumu. Meğerse bunun üzerine dönen bir endüstri bile varmış, ver 500 lırayı, kapat sevmediğin kişinin profilini.

Tüm bunlardan şunu anlamalıyız, hangi ülkede olursanız olun sosyal medyada gördüğümüz her mesaja güvenmememiz gerektiği gibi, baskıcı bir bakış açısına karşı yayınladığınız her mesaj da sizlerin hedef haline gelmenizi sağlayabilir. Sizden savunma alan yok, paylaşımlarınızı inceleyen bir yazılım

YIL DÖNÜMÜ

edaperakucuk@gmail.com

SULAMADIĞINIZ ÇİÇEĞİ KURUDU DİYE KOPARAMAZSINIZ

2020 mart ortaları... İsmi daha önce hiç duymadığımız bir hastalık hepimizi sinsi sinsi ele geçirmeye başladı. Başta dünyanın birçok yerinde ciddiye alınmayan bu veba aslında hayatlarımızın kontrolünün kendi elimizde olmadığı- nı göstermeye başladı bize. Kendimiz dışında her şeyle ilgilenen, başkalarına zamanı olmayan bizlerin hayata bakış açısı çoktan değişmeye başlamıştı bile. Diyorum ya sinsi sinsi...

Değişim

Hayatta değişmeyen tek mottomon değişim olduğu, evrensel sessiz bir kural. Bu kural elimizde olsa da olmasa da hayatın kaçınılmaz en gerçek hali. Doğumla ölüm arasında ortalama 70 yıl yaşadığımızı varsayarsak aslında pek de zaman geçiremiyoruz dünya denen gezegende. O yüzden gerçekliğin yanında önem arz eden kavramın 'zaman' olduğunu keşfeden insan algoritması diğerlerinden daha cool bakıyor hayata. Bu da bilinçli yaşam matematiğini uyandırıyor içimizde.

Yani biz istesek de istemesek de zaman akıyor. İşte tam bu noktada da zaman en iyi şekilde değerlendirmek bizim elimizde. Bazılarımız 'hayır, yapamıyorum, olmuyor, bu kadar çaba sarf ettim neden hala olmuyor, demek ki şansım yok, kaderim böyle' gibi kolay yollara kendini teslim edip, bir bitkiden hiçbir farkı olmayan canlı gibi sadece dünyadan bir soluk alıp çıkıp gidiyor oynundan. Halbuki oyunun kuralı kendi içinde gizli, isteyen hemen fark edip, kuralı algılayıp kaliteyi yakalıyor. İşte o levelde 'gerçek kendini' yakalayıp, kendinin kocaman bir dünya olduğunu anlamak kaçınılmaz oluyor.

Olmayan şeyin aslında iyi ki olmadı ol be seviyesini yakalamak yine bizim elimizde. Tahmin ettiğimizden de güçlüyüz esasen sekmesi...

Güç

Neden mi güçlüyüm? Çünkü benim. Neden mi güçlüsün? Çünkü sensin. Kendimim. Kendinsin. Kendim gibiyim. Kendin gibisin. Bir önceki ve bir sonraki kendi halimle muhabatım. Sen de öylesin.

Bu kulvarda başka bir kıyaslama yöntemi yok. Olamaz da. Tabii biricik olduğumuz düşünceselliğini yakalamışken basit olduğumuzu da unutmamalıyız. Hem size bir şey söyleyeyim mi; mutsuz olmak için hayat çok kısa. Buyrun size bir klişe örnek. Ama öyle; kısa. Kendimizi hor kullanmanın, her şeyi düşünüp yıpratmanın, hayatımızdan gelenin geçenin üzerimizdeki olumsuz etkilerini kanıksamanın hiç lüzumu yok. Huuuu yani diyorum ki bayağı GÜÇLÜYÜZ! Uyanın ve dolu dizgin kendinizi yaşayın.

Bir Önceki Ben, Bir Sonraki Ben

Başkalarıyla kendinizi kıyaslamak kendinize yapacağınız en büyük düşmanlık. Düşman bayağı yakında, kendi içinizde yuva kurmuş halde bizzat kendimiz tarafından can buluyor. Ama tabii dost da kendi içimizde. Başkalarının yaptıkları başkalarının yaptıkları- dır hem. Sen kendinden sorumlusun. Çağın vebası haline gelen kendinden tatmin olmama durumunu gerçekten istersek fırsata çevirebiliriz.

Yazımın başında da söylediğim gibi adını daha önce hiç duymadığımız hastalık yüzünden evlere kapandığımız o uzun günlerde birçoğumuz fazlasıyla kendimizden iyice uzaklaştık ve motivasyon kaynaklarımızı bir bir yitirmeye başladık. Ama yine azımsanmayacak sayıdaki birçoğumuz ise evlerimizde kendi kendimize radikal değişikliklere yola çıkma kararı aldık ve kendi serüvenimize başladık. İstikrarlı olduk ya da olmadık, ee denir ya; istemek başarmanın yarısıdır diye. İşte tam o noktada değişime hazır hissettiğimiz için değişmeye başladık.

Kendisini bir yere bırakıp bulma kararı alanların feyz alınması gerek doğrusu. Ama hiçbir şey bir anda olmuyor. Sigmund Freud; beklemesini bilen insanın hiçbir şeyden taviz vermesine gerek yoktur, diyor. Başka deyişle, sulamadığınız çiçeği kurudu diye koparamazsınız yani. Kusunla, günahınla, iyiliğinle, nefretinle her duygunda kendine sahip çık, çık ki hayat da sana sahip çıksın.

Seni sen yapan şey yine sensin. Yeni başlayan hikayende cümlelerin başısın. Kendini güzel, kolsuz olduğun gibi kucakla. Durma, kendi kalbini sev.

Eski dostum Ozan Önen'in dimağımdan hiç gitmeyen bir sözü var: Kendi omzundan bir kere öp, belki şaşkın olur sonrası... diye... Sağ ya da sol omzunuz, eliniz ya da ruhunuz, istekleriniz ya da arzularınız, ihtiraslarınız ya da gelecek planlarınız, anneniz ya da olmayan kız kardeşiniz, olan kuzeniniz, hiçbir zaman belki de hissetmeyeceğimiz duygularımız... Hepsi ama hepsi olan- olmayan tüm kainat, bizim için dizayn edilmiş halde bizimle meç olmak için sabırsızlanıyor. Biliyorsunuz değil mi; biz de kainatın harika parçalarıyız. Öyleyse hadi salt kendinize sarılın ve devrim yapın...

dışında canlı bir birey yok, ve siz sürekli email veya internet linkleri üzerinden Marko Paşa ile iletişim kurmaya çalışıyorsunuz. Sonuç olarak karşınızda bu yazımları iyi bilen ve istediği profilleri kapattırmaya ve böylece sesinizi kesmeye yönelik çalışan organize bir güç. Nerede kaldı sosyal medyanın özgürlük alanı?

Noam Chomsky'nin medya denetimi, rıza imalatı ve propaganda modeli kavramları da bizlere aslında bunları çok net bir şekilde anlatmakta. Chomsky'e göre medya iktidarı sorgulayan, demokrasinin bekçisi değil, tam tersine güç ve sermaye neredeyse ona hizmet eden bir araç. Hatta medya iktidarı denetlemekten çok uzak bir şekilde tam tersine toplumun denetlenmesi ve egemen değerlerin doğrultusunda iktidarın ayakta kalmasını sağlamakta.

"Rızanın İmalatı / Kitle Medyasının Ekonomi Politikası" isimli çalışmasında Chomsky medyada beş temel süzgecin yer aldığı ifade eder: kitle medyasının büyüklüğü, mülkiyeti ve kar yönelimi, iş yapmak için reklamcılık ruhsatı, kitle medyasının haber kaynakları, tepki üretimi ve zorlayıcılar, ve bir denetim mekanizması olarak ortak düşman üretimi.

İlk süzgeç bizi medya sahiplerine bakmaya itiyor, ve genelde de büyük şirketlerden bahsediyoruz. Şirketler büyüdükçe kar amacı da büyüyor. Sonuç olarak eleştirel bakış açıları bu şirketlerin kar amaçlarıyla çatıştığında kar amacı ön plana çıkıyor ve eleştirilerin sesi kesiliyor. Sosyal medya şirketlerinden Facebook'a baktığımızda her gün büyüyen ve dünyanın en karlı şirketleri arasında giren bir grup var. Instagram ve WhatsApp gibi şirketlerin de sahibi olduğunu düşünürsek sosyal medyadaki gücü aşıkır.

İkinci filtre reklamcılık ile ilgili. Medya tüketicilerin ödeyemeyeceği kadar pahalı bir araç ve tüketicilerin ödeyemediği o büyük rakamları reklamcılar ödemekte ancak sanılan aksine reklamcıların tüketicilere ürünlerini pazarlaması dışında medya reklamcılara tüketiciye erişimi pazarlamakta. Uzun lafı kısası asıl ürün biz tüketiciyiz.

Üçüncü filtre medya elitleriyle ilgili. Medya yoluyla iktidarı kontrol etmek mümkün değil çünkü içinde bulunduğumuz sistem medyadaki- leri de iktidarda olanlarla suç ortaklığına itiyor. Devletler ve büyük şirketler haberleri nasıl etkileyeceklerini çok iyi biliyorlar ve kendilerini haber üretim sürecinde vazgeçilmez hale getirmekteler. Sağladıkları uzmanların etkilediği haberler de genellikle eleştirel olmaktan uzak tamamen onaylanmış bilgiler sağlamakta.

Dördüncü filtre bu yaratılan ortak haberlere uymayanların karşılarına çıkan tepkiyle ilgili. Sorgulamaya başladığınız anda bir birey olarak siz sorgulanmaya başlıyorsunuz. Özel hayatınızdan sosyal medya sayfanıza kadar halk düşmanı ilan edilebilirsiniz.

Son filtre de ortak bir düşmanın üretilmesi üzerine. Komünistler, göçmenler, yabancılar – bu güç sahibi olanların işine gelen herhangi bir grup olabilir. Feministler sık sık hedef haline geldiği için kadın haklarını savunurken akla aykırı bir şekilde anaakım medya tarafından kadın düşmanı ilan edilebilirler mesela.

Sonuç olarak, dünyada ilginç günler yaşadığımız şu dönemde, sosyal medyada takılayım, alternatif bir haber kaynağı olsun diye düşünüyorsanız, sosyal medyanın da ana akım medyadan çok farklı olmadığını unutmayın derim. Hele bir de kadınların haklarını savunan, eril sistemi değiştirip gerçek adaleti talep eden bir sistem istiyorsanız sosyal medya kar amaçlı bir platform olarak sizi pek de görmeyebilir, hatta hesabınızı bile kapatabilir.

RAPUNZEL RAPUNZEL SAÇLARIN NE GÜZEL AMA UÇLARI KEÇEYE DÖNMÜŞ

Ayşegül
Damla
Arslan

Ayşegül
Vs.
Damla

Rapunzel acaba saç kremi olarak ne kullanıyordu?

Temmuz ayının ortasındayız. Hala daha iş-ev-market üçgeninden çıkmadım. Normalleşemiyorum. İçine kapanık, asosyal değilim bu kadar lakin Covid-19 içimdeki asosyalı ortaya çıkardı sanırım. Nasıl bir korkuymuş ki benim gibi "yürüsek ya, hadi yürüyelim, nolur yürüyelim, yokuş yukarıysa taksiye binelim" insanını "koşu bandı mı alsam" seviyesine getirdi. Koşu bandıyla ciddi düşünüyorum lakin sonumuz yok. Yarın salgın bittiğinde diğer tüm eskiler gibi unutulacak, hükmü kalmayacak. Ben de mal varlığıma bir miktar pislik yapmış olacağım.

Özgürce yürüyebilmeyi, özgürce çarşı pazar gezmeyi özledim. Ama niyeysse özgürce kafelerde oturup yemek yemeyi, bir şeyler içmeyi özlemişim. Özgürlük ve yürüyüş kelimelerini aynı cümle içinde kullanacağımı biri bana 10 sene önce söylese "haaaa, şaşırдың galiba sen, ben yürümekten nefret ederim" derdim. Çünkü yürümekten nefret ediyordum. "Fasıla mı gitsek yaaaa" insancıklarının yanı sıra bir de "yürüyüşe çıkalım hadi!" insancıklarını sevmezdim yürümeyi sevmediğim için. Sonra bir aydınlanma yaşayıp "yürüyüşe çıkalım mı" insanı olmuşum. Bunun sonu fasılçılık olmasın nolur. Ne halde olduğumu bilerek gündüz gece yürüyebilirim. Amma velakin inanır sokağa çıkmak istemiyorum. Çünkü insanımız "fazla normal" ve ben bu kadar normal kaldırıyorum. Zaten çoğunlukla içiçe olmaktan hoşnut biri değilim her zaman. Şu durumda hiç değilim. Saçım hazır epeyi uzamışken kendimi Rapunzel gibi kuleye kapatıp, soyutlansam yeridir yani. Saçlarım ince telli olmasa prens hazretlerini yukarıya alabilirdim Covid-19 korkusu yoksa.

kalır" dedi. Ben? Ben Doğa Ana ile de kavgaya edebilecek potansiyelde bir insanım. Kavgaya etmek için dünyaya gelmişim, bunu hep unutuyorlar. Hatırlattım tabi. İnsanlara bunu sürekli hatırlatmaktan yorulmuşum, demek ki artık az kavgaya ediyorum. Hmmmms ☺

Mesela fazla sestem hiç hoşlanmam kafa dinlerken. Şimdi Doğa Ana haşur huşur çatur çatur ses edecek, kuşlar ciklecek. Ben kafamı dinlemeyeceğim. "Eeeey Doğa Ana! Sen kimsin!" diye bir başlayacağım sonra o da beni otlarıyla bir çarpacak, yemyeşil olacak tüm vücudum. Onun yerine evde oturmayı tercih ederim. Evde kedilerim kavgaya ederken, yan komşunun ergen kızı bağıra bağıra telefonla konuşurken daha mutluymum sanırım. Yengeç burcu da değilim, niye bu kadar evcil bir kadın oldum birden bire?

ANA RAHMİ BURADAN DAHA AYDINLIK

Okuduğunuz üzere, kedi gibi kutunun içine saklanmış, çıkamıyorum. Halbuki sıfır iç sıkıntısı, sıfır bunalım, sıfır çemkirme gücündeyim. Ama çevremiz, aldığımız kötü haberler yüzünden o girdiğim kutudan çıkmak istemiyorum sanırım. Ana rahmine geri dönme isteğim hiç bu kadar güçlü olmamıştı. Sonra kedilerime bakıyorum, ortanca oğlum Lemmy geliyor, öpüyor beni "geçecek bunlar da annecüyüm" diye miyavlamaya başlıyor, su bardağıma patisini sokuyor falan geçiyor her şey. Ya da gelen bir mesajla mutlu oluyorum, gülüyorum. Geleceğe dair planlarım ya da hayallerim yok, akışına bırakıyorum. Eskiden böyle değildim, hep hayal kurardım, plan yapardım. Hayallerimin çoğunu yaşadım ama sonu güzel mi oldu, eh yani. Şimdi beklentiye girmeden yaşıyorum. Daha da güzel. Nereden ne geleceğini bilmiyorsunuz, geldiği zaman dünyanın en mutlu insanı oluyorsunuz.

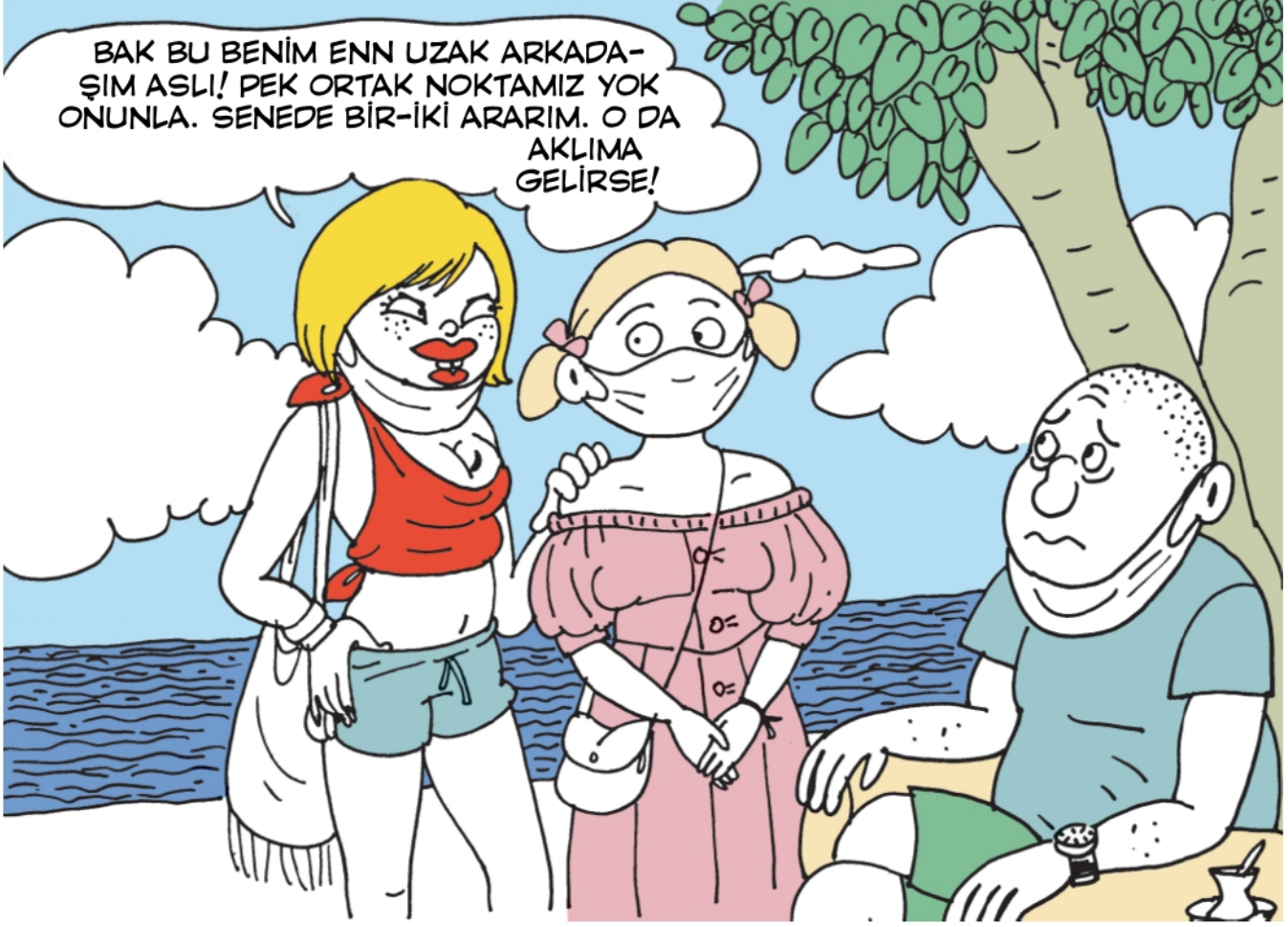
Zaten bu ahval ve şeraitte nasıl hayal kurayım?

DOĞA ANA İLE ÇEMKİRMELER

Günler beklemekle ve özlemle geçerken baytar bir abimle geçen muhabbet ettik. 2019 yazının ne kadar berbat bir yaz olduğundan dem vurdum, depresyondaydım dedim, bu yazın da bir nebze ondan daha iyi olduğunu anlattım. O da bana "öyle durumda kendini doğanın kucığına atman gerekiyor, o zaman gör bakalım ne depresyon ne iç sıkıntısı

Kötü Kız Berna

Ramize Erer

Yaşam Koçu Afet

Feyhan Güver

NASA, “potansiyel” olarak tehlikeli kabul edilen bir göktaşının dünyaya yaklaştığını duyurdu...

